Iceland Liechtenstein Norway

Civil Society Fund

APEL DESCHIS PENTRU ORGANIZAȚIILE SOCIETĂȚII CIVILE (OSC) DIN ROMÂNIA

Apelul #5 – Incluziunea și creșterea capacității romilor prin dezvoltarea comunităților interetnice

GRANTURI MICI ȘI MARI

Ghidul Solicitanților

FONDURI DISPONIBILE: 6.500.000 Euro

TERMEN LIMITĂ: 08 OCTOMBRIE – ORA 16:00, ORA ROMÂNIEI

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile

fundația pentru parteneriat

Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi

Frivillighet Norge

EEA Civil Society Fund face parte din contribuția **Islandei**, **Liechtensteinului** și a **Norvegiei** către 15 state membre ale UE în cadrul Granturilor SEE și Norvegiene, inclusiv **România**. Obiectivele Granturilor SEE și Norvegiene sunt **reducerea disparităților sociale și economice** în Spațiul Economic European (SEE) și **consolidarea relațiilor bilaterale** dintre Statele Donatoare și Statele Beneficiare.

EEA Civil Society Fund are ca scop sprijinirea **unei societăți civile dinamice și reziliente, care protejează și promovează democrația, statul de drept și drepturile omului**.

EEA Civil Society Fund în România (denumit în continuare CSF România sau „Programul") are o alocare totală de **53.811.718 Euro.** Un consorțiu format din Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, Fundația pentru Parteneriat, Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi și Civil Society Norway (Frivillighet Norge) acționează în calitate de Operator de Fond (OF) desemnat de către Statele Donatoare pentru EEA Civil Society Fund în România.

Prezentul apel de proiecte se adresează organizațiilor societății civile (OSC), în principal **OSC conduse de romi și/sau cu beneficiari romi, care activează în domeniul drepturilor omului, al combaterii discriminării și al justiției sociale, precum și altor organizații care abordează probleme interetnice și care lucrează activ în comunități cu populații etnice diverse, inclusiv romi, și are o alocare totală de 6.500.000 Euro.**

REZUMATUL APELULUI	
Titlul Apelului	Apelul #5 – Incluziunea și creșterea capacității romilor prin dezvoltarea comunităților interetnice
Scopul Apelului	A se vedea secțiunea 3.3 din prezentul ghid
Outcome	Outcome 2. Drepturile omului consolidate
Output	Output 2.1. Drepturile omului și justiția socială, inclusiv combaterea discriminării consolidate
Activități relevante ale proiectului	Activități recomandate - a se vedea secțiunea 3.5 din prezentul ghid
Solicitanți eligibili	A se vedea secțiunea 5 din prezentul ghid
Durata proiectului	Între 4 și 9 luni pentru granturile mici și între 36 și 48 de luni pentru granturile mari
Data finală a eligibilității cheltuielilor	Nu mai târziu de 30 aprilie 2031
Valoarea grantului	Între 15.000 și 25.000 Euro pentru granturile mici și între 200.001 și 350.000 Euro pentru granturile mari
Cofinanțare	Nu este necesară cofinanțarea
Parteneriate	Parteneriatul este încurajat, dar nu este obligatoriu
Documentele aferente Apelului sunt disponibile în următoarele limbi	Română, engleză
Termenul limită pentru întrebări	Cu cel puțin 7 zile lucrătoare înainte de data de închidere a Apelului
Termenul limită pentru depunerea cererilor	08 octombrie 2026, ora 16:00 (ora României)

CUPRINS

CUPRINS 3
1. CONTEXTUL GENERAL AL PROGRAMULUI EEA CIVIL SOCIETY FUND ÎN ROMÂNIA 4
2. OUTCOME 2. DREPTURILE OMULUI CONSOLIDATE 5
3. SPECIFICUL PREZENTULUI APEL 6
3.1. Alocare financiară, tipuri de granturi și termen limită 6
3.2. Contextul social actual și rațiunea intervenției 7
3.3. Scopul prezentului apel 8
3.4. Abordarea propusă pentru proiecte 9
3.5. Activitățile proiectului și indicatorii Programului 11
3.6. Alocarea pentru dezvoltarea capacității organizaționale 14
3.7. Mecanismul de monitorizare și reacție rapidă 16
3.8. Activități de informare și comunicare 17
4. REGULI DE BUGETARE A PROIECTELOR 18
4.1. Principiile de bugetare a proiectelor în funcție de tipul de grant 18
4.2. Cheltuieli eligibile 19
4.3. Costuri excluse 21
5. SOLICITANȚI ȘI PARTENERI ELIGIBILI 21
5.1. Solicitanți eligibili 21
5.2. Parteneri eligibili în cadrul proiectului 25
5.3. Limitări 26
6. CUM SE APLICĂ: PREGĂTIRE, DEPUNERE ȘI ÎNREGISTRARE 27
7. CRITERII ADMINISTRATIVE, DE ELIGIBILITATE ȘI DE SELECȚIE 28
7.1. Procesul de evaluare și selecție a proiectelor 28
7.2. Verificarea conformității administrative și a eligibilității 29
7.3. Evaluarea tehnică și financiară 30
7.4. Comitetul de selecție 32
7.5. Comitetul de coordonare 32
7.6. Anunțarea rezultatelor 32
7.7. Comitetul pentru reclamații 33
8. ETAPA DE CONTRACTARE 33
9. NORME APLICABILE PENTRU IMPLEMENTAREA PROIECTULUI 35
9.1. Raportare 35
9.2. Proceduri de plată 36
9.3. Dovada cheltuielilor și audit 37
10. DETALII DE CONTACT ȘI INFORMAȚII SUPLIMENTARE 38
Anexe 38

1. CONTEXTUL GENERAL AL PROGRAMULUI EEA CIVIL SOCIETY FUND ÎN ROMÂNIA

Sprijinirea societății civile reprezintă o prioritate cheie a Granturilor SEE și Norvegiene, finanțate de Islanda, Liechtenstein și Norvegia. Obiectivele generale ale Mecanismelor Financiare SEE și Norvegiene 2021–2028 sunt de a contribui la reducerea disparităților sociale și economice din Spațiul Economic European (SEE) și de a consolida relațiile bilaterale dintre Statele Donatoare și Statele Beneficiare.

Mecanismele Financiare SEE și Norvegiene 2021–2028 se bazează pe valori comune precum **respectarea demnității umane, libertatea, democrația, egalitatea, statul de drept și respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor aparținând minorităților**. Toate organizațiile și activitățile finanțate prin Mecanismele Financiare SEE și Norvegiene 2021–2028 trebuie să respecte aceste valori și principii și să nu sprijine acțiuni care le-ar putea încălca. Implementarea proiectelor trebuie să respecte drepturile și obligațiile fundamentale prevăzute în instrumentele și standardele relevante.

10% din finanțarea totală a Mecanismului Financiar SEE 2021–2028 este rezervată sprijinirii societății civile prin EEA Civil Society Fund.

Alocarea pentru EEA Civil Society Fund în România este de 53.811.718 Euro.

Printr-o procedură de licitație deschisă, secretariatul Statelor Donatoare – Biroul Mecanismului Financiar (FMO) – a selectat un consorțiu format din Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, Fundația pentru Parteneriat, Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi și Civil Society Norway (Frivillighet Norge) care acționează în calitate de Operator de Fond (OF) al EEA Civil Society Fund în România. Operatorul de Fond gestionează EEA Civil Society Fund în România în numele Statelor Donatoare, inclusiv procesul de selecție, contractare și monitorizare a proiectelor.

Obiectivul EEA Civil Society Fund în România este de a contribui la **o societate civilă dinamică și reziliență, care protejează și promovează democrația, statul de drept și drepturile omului**.

EEA Civil Society Fund în România va include **zece** apeluri deschise, contribuind la următoarele outcome-uri[1] :

- Outcome 1: Valorile democratice și statul de drept consolidate
- Outcome 2: Drepturile omului consolidate
- Outcome 3: Organizațiile societății civile care promovează democrația, statul de drept și drepturile omului consolidate
- Outcome bilateral: Cooperarea bilaterală în sectorul societății civile consolidată
- Outcome regional: Cooperarea regională în sectorul societății civile consolidată

Outcome-ul pentru consolidarea cooperării bilaterale se referă la cooperarea dintre societatea civilă din **România** și din cele trei State Donatoare: Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

Programul utilizează o abordare de management bazat pe rezultate[2]. Aceasta înseamnă că Programul este conceput și gestionat cu accent pe obținerea de rezultate concrete. Programul prezintă un cadru de rezultate așteptate care indică acțiunile ce pot fi finanțate. Pentru a fi eligibile pentru finanțare, toate proiectele trebuie să contribuie la rezultatele așteptate prezentate în acest cadru de rezultate.

[1] Outcome-urile reprezintă schimbările de ansamblu care se produc prin realizarea diverselor Output-uri. Efectele acestora asupra grupului țintă ar trebui să se mențină și în viitor. Se așteaptă ca proiectele să aducă o contribuție măsurabilă la Outcome-ul relevant.
[2] Pentru mai multe informații despre managementul bazat pe rezultate, consultați Ghidul indicatorilor de Program, document disponibil la www.eeacivilsocietyfund.ro

O prezentare generală a tuturor apelurilor, precum și a altor activități sprijinite de Program, poate fi găsită pe site-ul **EEA Civil Society Fund în România**: **www.eeacivilsocietyfund.ro.**

2. OUTCOME 2. DREPTURILE OMULUI CONSOLIDATE

Outcome 2. Drepturile omului consolidate acoperă trei domenii de sprijin din cadrul CSF România: (1) Drepturile omului, combaterea discriminării și justiția socială; (2) Egalitatea de gen, inclusiv sănătatea și drepturile sexuale și reproductive, precum și drepturile persoanelor LGBTIQ+; (3) Acțiuni climatice, protecția mediului și o tranziție verde justă. **Apelul #5 – Incluziunea și creșterea capacității romilor prin dezvoltarea comunităților interetnice** este implementat în cadrul Outcome 2: Drepturile omului consolidate, contribuind direct la realizarea acestuia.

Obiective	• Să abordeze nevoile și provocările specifice ale diverselor grupuri de beneficiari, în special ale comunităților insuficient deservite care se confruntă cu încălcări persistente ale drepturilor, cauzate de excluziunea istorică și de disparitățile socio-economice. • Să contribuie la reducerea discriminării și a marginalizării structurale, inclusiv a barierelor cauzate de responsabilitatea instituțională limitată și de accesul restricționat la căi de atac juridice. • Să crească nivelul de conștientizare și implicare în promovarea dreptului la un mediu curat, sănătos și durabil, prin consolidarea capacității de advocacy a OSC-urilor, pentru a contribui la elaborarea și implementarea unor politici de sustenabilitate incluzive și coerente. • Să sprijine OSC-urile în integrarea eficientă a drepturilor omului în toate etapele de elaborare a proiectelor, promovând o cultură durabilă bazată pe drepturile omului și maximizând impactul pozitiv asupra beneficiarilor.
Abordare	• Prioritizarea nevoilor comunităților insuficient deservite și marginalizate prin intervenții țintite și adaptate contextului. • Promovarea sustenabilității mediului și sprijinirea tranziției verzi ca parte integrantă a incluziunii sociale și a protecției drepturilor omului. • Integrarea unei perspective bazate pe drepturile omului în toate etapele de concepere și implementare a proiectelor. • Aplicarea unei abordări intersecționale care ia în considerare efectele combinate ale etniei, genului, dizabilității și altor variabile relevante pentru a răspunde mai bine realităților diverselor grupuri de beneficiari. • Fundamentarea pe și alinierea la cadrele strategice naționale și ale Uniunii Europene existente pentru a spori coerența, relevanța și impactul pe termen lung al proiectelor.
Priorități și alocări speciale	• Pe lângă domeniile de sprijin ale Programului, Outcome 2 include trei priorități specifice la nivel național, pentru care sunt alocate finanțări dedicate din bugetul total al Outcome 2: • **Abordarea provocărilor generate de invadarea Ucrainei** – 1.555.624 Euro • **Incluziunea și creșterea capacității romilor**, inclusiv sprijinul specific pentru organizațiile conduse de romi și pentru femeile și fetele rome – 6.500.000 Euro • **Combaterea violenței bazate pe gen (GBV)** – 1.500.000 Euro
Alocare financiară	• Alocarea totală disponibilă pentru apelurile deschise în cadrul Outcome 2 este de **23.278.018 Euro.**

3. SPECIFICUL PREZENTULUI APEL

3.1. Alocare financiară, tipuri de granturi și termen limită

În cadrul acestui Apel sunt disponibile fonduri pentru a sprijini inițiativele societății civile care contribuie la **Output 2.1: Drepturile omului și justiția socială, inclusiv combaterea discriminării consolidate**.

Alocare disponibilă / Granturi / Termen limită		
Tipuri de granturi	**Granturi mici**	**Granturi mari**
Alocare financiară totală*	6.500.000 Euro	
Data publicării Apelului	08 iulie 2026	
Data de deschidere procesului de aplicare (numai pe platforma online)	08 iulie 2026	
Data limită de depunere a cererilor de finanțare	08 octombrie 2026; ora 16:00 (ora României)	
Durata proiectului (minimă și maximă)	4 - 9 luni	36 - 48 luni
Valoarea grantului (minimă și maximă)	15.000 – 25.000 Euro	200.001 – 350.000 Euro
Alocare financiară totală pe tip de grant	400.000 Euro	6.100.000 Euro
Cofinanțare	Rata de finanțare a proiectului este de 100%	
Alocare pentru dezvoltarea capacității organizaționale	Posibilitatea de a aloca până la 20% din bugetul total al proiectului pentru activități de dezvoltare a capacității organizaționale **nu este disponibilă** în cadrul acestui tip de grant.	Posibilitatea de a aloca **până la 20%** din bugetul total al proiectului pentru activități de dezvoltare a capacității organizaționale **este disponibilă numai pentru granturile mari**.
Mecanism de monitorizare și de reacție rapidă	Posibilitatea de a aloca fonduri din bugetul proiectului pentru activități de reacție rapidă **nu este disponibilă** în cadrul acestui tip de grant.	Posibilitatea de a aloca **3-5%** din bugetul total al proiectului pentru activități de reacție rapidă **este disponibilă numai pentru granturile mari.**

! Important

Forma finală a propunerii de proiect este considerată cea încărcată pe platforma online (https://finantaripublice.fdsc.ro) și validată până la termenul limită.

Termenul limită pentru completarea și validarea Cererii de finanțare online și atașarea documentelor necesare este **08 octombrie 2026, ora 16:00 (ora României).** După această dată, nu va mai fi posibilă completarea unei noi cereri de finanțare și modificarea/completarea propunerii de proiect deja depuse pentru **Apelul #5 – Incluziunea și creșterea capacității romilor prin dezvoltarea comunităților interetnice**. Accesul va fi restricționat automat de serverul platformei online.

Recomandăm depunerea Cererilor de finanțare înainte de termenul limită stabilit în Ghid. Amânarea depunerii Cererilor până în ultima zi poate genera probleme cauzate de supraîncărcarea sistemului, ceea ce ar putea împiedica completarea și validarea cererilor la timp.

3.2. Contextul social actual și rațiunea intervenției

În ciuda anumitor progrese înregistrate în societatea românească, sărăcia persistentă și inegalitățile profunde au afectat în mod semnificativ realizarea justiției sociale și incluziunea grupurilor insuficient deservite/vulnerabile. Provocările majore pentru societatea românească rămân în ceea ce privește progresul în atingerea echității pentru grupurile insuficient deservite afectate în mare măsură de sărăcie și excluziune socială (27,9% din populație). Copiii (38,1%) și tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani (36,7%) rămân grupurile cele mai afectate de sărăcie și excluziune socială (Eurostat, 2024). Provocările specifice se referă la decalajul dintre mediul rural și cel urban în ceea ce privește accesul la/și disponibilitatea ofertei de servicii sociale, care sunt aproape inexistente în comunitățile rurale, precum și la concentrarea sprijinului de stat asupra prestațiilor bănești, în detrimentul măsurilor active, cum ar fi serviciile comunitare. Implicarea autorităților locale, a comunităților, precum și a grupurilor insuficient deservite/ în implementarea soluțiilor locale de reducere a inegalităților este limitată.

Decalajul dintre populația romă și cea neromă în ceea ce privește educația, accesul la servicii sociale și medicale, condițiile de locuire, ocuparea forței de muncă/incluziunea pe piața muncii și calitatea vieții persistă (Strategia Guvernului României pentru incluziunea cetățenilor români aparținând minorității rome 2022-2027).

FRA (2025) raportează că 68 % dintre romi sunt expuși riscului de sărăcie, comparativ cu 19 % din populația generală a României. Deși 45 % dintre romi trăiau în condiții de privare materială severă în 2024, acest procent marchează o tendință descendentă față de 70 % în 2016 (53 % în 2021), dar este încă mult mai ridicat decât rata de 15 % înregistrată în rândul populației generale. Două treimi (75%) dintre copiii romi din România sunt expuși riscului de sărăcie, o schimbare nesemnificativă față de 2016, când proporția era de 78%. Riscul de sărăcie și excluziune socială este mai ridicat în zonele rurale și în orașele mici, în timp ce în zonele urbane există comunități aglomerate cu acces redus la servicii.

Privarea de locuință reprezintă o altă provocare pentru romii din România, mai mult de jumătate dintre aceștia (56%) neavând facilități de bază, 86% dintre romii din România trăind în locuințe supraaglomerate, în timp ce doar 59% dintre romii din România au un loc de muncă remunerat (nu sunt angajați)[3] , o îmbunătățire față de 45% în 2016, deși încă sub rata de ocupare a forței de muncă a populației generale, de 69%.

Segregarea rezidențială și școlară cu caracter discriminatoriu, evacuările forțate, consultările limitate sau inexistente cu populația romă cu privire la problemele care o privesc, privarea materială, precum și faptul că statisticile referitoare la populația romă indică o situație mai precară decât cea a restului populației în aproape toate aspectele vieții se numără printre problemele semnalate atât în raportul realizat de Agenția Europeană pentru Drepturi Fundamentale (FRA) (2021-2025), cât și în comunicările Comisiei Europene privind romii (2023-2024), cât și de raportorul special al Consiliului ONU pentru Drepturile Omului privind sărăcia extremă și drepturile omului. Toate aceste bariere în calea realizării justiției sociale și a incluziunii sociale trebuie abordate prin abordări integrate, incluzive și participative, acordând prioritate zonelor

[3] Raportul FRA. Rata de ocupare a forței de muncă remunerate se bazează pe întrebările „Vă rog să vă uitați la această fișă și să-mi spuneți care dintre aceste categorii descrie cel mai bine situația dumneavoastră actuală” și „Ați prestat vreo muncă în ultimele patru săptămâni pentru a câștiga bani?

insuficient deservite și grupurilor țintă insuficient deservite, în comunitățile interetnice rurale în care una dintre comunități este romă.

3.3. Scopul prezentului apel

Obiectivele Apelului	• Sprijinirea incluziunii și a împuternicirii pe termen mediu și lung a romilor în contextul mai larg al comunităților interetnice. • Consolidarea coeziunii sociale și a încrederii între grupurile etnice prin procese de dezvoltare comunitară incluzive. • Reducerea inegalităților structurale și a discriminării care afectează romii și alte grupuri insuficient deservite/ din comunitățile interetnice. • Promovarea egalității de gen și a împuternicirii femeilor și fetelor, în special a femeilor și fetelor rome, ca prioritate transversală a Programului.
Domeniile de sprijin vizate de Program	• Drepturile omului, combaterea discriminării și justiția socială
Domenii de interes specifice fiecărei țări	Incluziunea și împuternicirea romilor, inclusiv sprijinul țintit pentru organizațiile rome și pentru femeile și fetele rome.
Zone insuficient deservite	**În mod specific pentru acest Apel, zonele insuficient deservite ar trebui să fie comunități interetnice care <u>trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:</u>** • **Localizare geografică: trebuie să se afle într-o zonă rurală (sat, comună) sau urbană mică (orașe cu până la 50.000 de locuitori[4]) și/sau în cartiere urbane segregate*.** • **Componență etnică: trebuie să fie alcătuite din cel puțin două grupuri etnice (de exemplu, romi și populația majoritară sau alte minorități).** ***Prevedere specială:* În cazul zonelor puternic segregate în care un singur grup etnic (romii) este predominant din cauza excluderii istorice sau sociale, cerința privind „două grupuri etnice" este considerată îndeplinită dacă activitățile proiectului implică/au impact asupra populației majoritare din jur sau dacă intervenția vizează direct procesul de desegregare.** ***Reprezentarea romilor*: Cel puțin unul dintre grupurile etnice vizate trebuie să fie romii.**
Grupuri țintă	• **Beneficiari finali:** OSC rome și/sau pro-rome, grupuri insuficient deservite/ din comunități interetnice insufient deservite, cum ar fi femeile, copiii și tinerii aflați în situații de risc, alte minorități etnice, persoanele expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, care trăiesc în zone marginalizate sau medii segregate, alte grupuri afectate de inegalități socio-economice (persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, șomeri, persoane fără adăpost, foști deținuți etc.). • Prezența și condiția populației rome vor trebui demonstrate în descrierea propunerilor de proiect.

[4] Pentru a verifica dacă o localitate urbană se încadrează în limita de sub 50.000 de locuitori, se vor utiliza datele oficiale din recensământul din 2021 – (https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive/ – Tabelul 1.05)

	• **Grupuri intermediare:** publicul, forțele de ordine (poliție, judecători etc.), angajații din serviciile publice (profesori, asistenți sociali, medici, asistenți medicali etc.), mass-media, mediul academic etc.
Furnizarea de servicii sociale	• **Furnizarea de servicii sociale nu este eligibilă ca activitate/proiect de sine stătător**. Aceasta va fi sprijinită numai în cazul în care serviciile sunt necesare pentru a consolida acțiuni de advocacy, participare a comunității și/sau implicare civică.
Parteneriate	• În cadrul prezentului apel, **pentru granturile mari**, sunt **încurajate** parteneriatele cu organizațiile societății civile care dețin expertiză complementară, cu organizațiile mici ale societății civile din zonele insuficient deservite, cu grupurile informale și cu alte entități publice eligibile, **pentru a asigura o abordare integrată și o intervenție durabilă**. • În cazul **granturilor mici**, nu se așteaptă parteneriate, dar acestea pot fi incluse pentru implementarea unor activități specifice.

3.4. Abordarea propusă pentru proiecte

Secțiunea următoare definește cadrul general și tipurile relevante de proiecte sprijinite în cadrul acestui Apel. Propunerile nu trebuie să abordeze toate elementele enumerate mai jos. Fiecare proiect trebuie conceput și adaptat la nevoile identificate, grupurile țintă, obiectivele specifice etc.

Toate proiectele trebuie să integreze egalitatea de gen ca principiu obligatoriu în toate activitățile, designul și implementarea proiectului. De asemenea, solicitanții sunt încurajați să abordeze **intersecționalitatea** în cazul în care beneficiarii se confruntă cu bariere multiple, suprapuse și să adapteze activitățile proiectului pentru a răspunde acestor nevoi specifice.

Granturi mici	**Abordarea proiectelor: intervenții specifice, la scară mică, în zone insuficient deservite, advocacy local și activarea comunității.** Se așteaptă ca intervențiile să promoveze participarea și creșterea capacității comunităților interetnice în contextul mai larg al proceselor de dezvoltare comunitară care implică atât membri ai comunității rome, cât și ai comunității non-rome. Implementarea ar trebui să se bazeze pe abordări de jos în sus, participative și conduse de comunitate, care să implice activ diverse grupuri etnice în identificarea provocărilor locale, dezvoltarea de soluții și contribuția la procesul decizional al comunității. Proiectele sunt încurajate să consolideze încrederea, cooperarea și coeziunea socială în cadrul comunităților, abordând în același timp discriminarea, excluziunea și inegalitățile. Proiectele pot include activități locale de advocacy, mobilizare comunitară, creșterea nivelului de conștientizare, voluntariat, planificare participativă și inițiative comunitare la scară mică care răspund nevoilor locale. O importanță deosebită ar trebui acordată promovării egalității de gen și a împuternicirii femeilor și fetelor, în special a femeilor și fetelor rome, în toate activitățile proiectului. **Schimbări așteptate:** • Îmbunătățirea justiției sociale în comunitățile insuficient deservite ca urmare a acțiunilor țintite de advocacy; • Creșterea participării membrilor comunității rome și nerome la dezvoltarea locală și la inițiativele conduse de comunitate;

	• Împuternicirea membrilor comunității rome și nerome care influențează activ procesul decizional local pentru dezvoltarea comunității; • Consolidarea cooperării comunitare prin utilizarea unor metode participative care includ toate grupurile etnice în abordarea nevoilor locale; • Îmbunătățirea capacității de a aborda provocările legate de incluziunea socială prin valorificarea eficientă a resurselor umane, financiare și materiale locale existente.
Granturi mari	**Abordarea proiectelor: trebuie să vizeze zonele insuficient deservite și să realizeze schimbări sistemice prin corelarea implementării politicilor publice cu modele de servicii inovatoare**. Proiectele ar trebui să adopte o abordare sistemică, bazată pe drepturi și intersecțională, menită să reducă inegalitățile structurale, să combată discriminarea și rasismul împotriva romilor și să consolideze incluziunea socială pe termen lung și capacitarea comunităților multietnice. Se așteaptă ca intervențiile să combine activități de advocacy, de sensibilizare/conștientizare, de monitorizare, de documentare și de implicare a comunității, pentru a aborda barierele instituționale, practicile discriminatorii și accesul inegal la drepturi și servicii. Proiectele ar trebui să contribuie la schimbări structurale durabile prin influențarea politicilor, consolidarea instituțională, îmbunătățirea punerii în aplicare a cadrelor juridice și de politici existente și dezvoltarea de modele integrate și scalabile bazate pe comunitate. Ar trebui să se pună un accent deosebit pe aplicarea unei perspective intersecționale care să recunoască formele multiple și suprapuse de discriminare cu care se confruntă comunitățile rome, în special femeile și fetele rome, precum și alte grupuri vulnerabile. Proiectele sunt încurajate să promoveze egalitatea de gen și să consolideze rolul de lider, participarea și reprezentarea femeilor rome în procesele de dezvoltare comunitară și de luare a deciziilor. Se așteaptă ca intervențiile să sprijine protecția drepturilor omului prin acțiuni de monitorizare, documentare, raportare și advocacy legate de discriminare, excluziune și încălcări ale drepturilor care afectează comunitățile interetnice. **Schimbări așteptate:** • Realizarea unor schimbări sistemice, inclusiv politici și legislație noi sau îmbunătățite la nivel regional sau național pentru creșterea justiției sociale; • O punere în aplicare mai eficientă a politicilor existente prin depășirea lacunelor de finanțare sau a practicilor instituționale rezistente: • Schimbări pozitive în practicile instituționale și atitudinile publice, abordând în mod specific rasismul instituțional; • Îmbunătățirea egalității de gen prin creșterea gradului de conștientizare, practici mai echitabile și reducerea discriminării bazate pe gen; • Consolidarea rolului de lider al femeilor și fetelor rome în dezvoltarea comunității și în procesul decizional: • Îmbunătățirea accesului la drepturile fundamentale, asigurând o educație, asistență medicală, locuințe și locuri de muncă de o calitate superioară; • Reducerea disparităților dintre populațiile rome și non-rome prin activități de advocacy și campanii care promovează justiția socială; • Consolidarea protecției comunităților rome prin documentarea și raportarea oficială a încălcărilor drepturilor omului;

	• Modele operaționale de servicii integrate și inovatoare care reduc durabil inegalitățile sociale și economice; • Împuternicirea comunităților interetnice care se implică activ în consultarea locală și în combaterea excluziunii.

În cadrul **Apelului #5,** următoarele **tipuri de proiecte nu** sunt **eligibile pentru finanțare:**
• proiecte care implică obținerea/acordarea de burse individuale de studiu;
• activități de refinanțare (de exemplu, utilizarea grantului pentru acordarea de finanțări nerambursabile sau împrumuturi altor organizații sau persoane fizice/juridice);
• proiecte care se concentrează pe construcția sau achiziția de clădiri sau spații de birouri;
• proiecte care constau în principal în achiziția de echipamente.

3.5. Activitățile proiectului și indicatorii Programului

Pentru a atinge rezultatele așteptate, vă rugăm să consultați **lista neexhaustivă de mai jos cu posibile activități de proiect** care pot fi sprijinite în cadrul acestui Apel. Vă rugăm să rețineți că activitățile descrise mai jos sunt exemple și trebuie să facă parte dintr-un proiect mai amplu care abordează o nevoie/o problemă specifică, urmărind o logică a intervenției clară pentru a atinge obiectivele predefinite, cu resursele disponibile.

Tipuri de activități posibile:

- Dezvoltarea de modele noi sau îmbunătățite (metodologie, tip de servicii, instrumente de evaluare, cercetare etc.) pentru a răspunde nevoilor grupurilor vulnerabile, inclusiv ale romilor;
- Transferul de competențe și cunoștințe către grupurile de inițiativă locale și alți membri ai comunității locale;
- Schimbul de experiență între grupurile de inițiativă locală din diferite comunități interetnice;
- Organizarea de acțiuni comunitare periodice, implementate cu o mobilizare amplă a membrilor comunității, a resurselor materiale și financiare locale;
- Creșterea capacității economice a grupurilor insuficient deservite/vulnerabile, inclusiv a romilor, care ar putea include: formare antreprenorială, formare pentru elaborarea planurilor de afaceri;
- Acțiuni de advocacy la nivel local/național pentru justiție socială și incluziunea romilor și a altor grupuri insuficient deservite/vulnerabile, în special în ceea ce privește egalitatea de șanse și combaterea discriminării;
- Activități care combat discriminarea instituțională și structurală, inclusiv situațiile de segregare școlară sau segregarea rezidențială/spațială, și care urmăresc dialogul și cooperarea cu autoritățile responsabile în vederea abordării acestor probleme și a identificării și implementării de măsuri și acțiuni concrete de desegregare;
- Activități menite să abordeze problema violenței bazate pe gen și să asigure o protecție adecvată victimelor;
- Dezvoltarea de parteneriate/rețele cu grupuri de acțiune locale, alte organizații ale societății civile, autorități locale și alte părți interesate pentru a colabora și a interacționa cu factorii de decizie în vederea rezolvării problemelor locale;
- Facilitarea și promovarea accesului egal la o educație de calitate, incluzivă și fără segregare;
- Creșterea accesului la și a ofertei de activități de educație și formare:
  - înscrierea la grădiniță și în învățământul primar;
  - educația părinților;
  - activități școlare după ore și extracurriculare;
  - meditații și mentorat pentru elevii defavorizați;

    - formarea/educația adulților;
    - centre comunitare;
    - consiliere vocațională/cursuri de formare profesională, bazate pe nevoile identificate și orientate către rezultate concrete și tranziția cu succes către piața muncii;
- Elaborarea de planuri de acțiune locale în consultare cu părțile interesate locale, planuri care să răspundă nevoilor romilor și ale altor grupuri insuficient deservite; Se preconizează că planurile de acțiune vor conține proiecții bugetare realiste și vor fi adoptate de consiliile locale, urmând ca acestea să fie implementate, monitorizate și (auto)evaluate;
- Dezvoltarea de programe comunitare integrate care vor contribui la oportunități economice și de angajare diverse și contextualizate prin utilizarea durabilă a resurselor locale, naturale și culturale;
- Organizarea de activități de dialog multicultural/intercultural, care reunesc membrii comunității, romi și ne-romi (evenimente sportive, culturale și educaționale, sărbători locale etc.);
- Promovarea inițiativelor de solidaritate și ajutor reciproc care oferă practică în asumarea responsabilităților, desfășurarea de activități de cooperare și învățarea de noi competențe necesare în conducerea organizațiilor comunitare care mențin și promovează capacitatea de inserție profesională și participarea la viața socială, economică, culturală și publică a comunității;
- Creșterea capacității femeilor insuficient deservite de a-și afirma drepturile:
    - creșterea capacității femeilor și fetelor rome și nerome insuficient deservite în identificarea celor mai fezabile și mai eficiente măsuri de abordare a problemelor cu care se confruntă (drepturile reproductive, abuzul și violența domestică, traficul de persoane, discriminarea pe criteriul de gen, accesul limitat la serviciile publice etc.);
    - formare în domeniul leadershipului, inițiative de mentorat și platforme pentru femeile rome pentru a-și apăra drepturile;
    - facilitarea înființării de grupuri informale locale de femei rome cu potențialul de a deveni organizații ale societății civile înregistrate legal;
- Documentarea și raportarea încălcărilor drepturilor omului împotriva romilor;
- Litigii privind justiția socială și incluziunea romilor și a altor grupuri (consiliere, asistență juridică etc.);
- Consolidarea capacităților romilor, inclusiv ale altor grupuri insuficient deservite. Aceasta include (dar nu se limitează la):
    - facilitarea accesului la/și promovarea drepturilor și serviciilor fundamentale (cu excepția furnizării de servicii precum sănătatea sau educația formală, sau a altor servicii aflate în responsabilitatea administrației locale);
    - stimularea participării la procesul decizional (oferirea unei voci);
    - învățarea limbii romani sau a limbii majoritare;
    - participarea la activități culturale menite să prezinte și să promoveze cultura romă;
    - învățarea tehnicilor de advocacy și a abordărilor de advocacy cu cel mai mare impact;
- Creșterea capacității de inserție profesională și/sau a altor indicatori de bunăstare a familiilor (cu excepția educației formale).

! Important	**Activitățile analitice**, precum studiile de cercetare, rapoartele sau colectarea de date sunt eligibile atunci când sunt utilizate pentru a sprijini activități de advocacy, a fundamenta propunerile de politici publice sau pentru a orienta procesul decizional public. **Campaniile de comunicare** sunt serii coordonate de activități cu un obiectiv, un grup țintă și un interval de timp bine definite, care transmit un mesaj central clar. Un proiect poate include mai multe campanii, fiecare cu obiective distincte, în timp ce activitățile

individuale (de exemplu, un singur eveniment sau o postare pe social media) sunt considerate **parte a unei campanii**, nu campanii separate.

Activitățile de formare sunt eligibile atunci când sunt integrate în proiecte complexe care implică beneficiarii în activități comunitare sau în procese de consultare publică și de luare a deciziilor, fiind completate de sprijin ulterior, precum mentoratul sau coaching-ul, pentru a asigura schimbări concrete în rândul grupurilor țintă.

Programul EEA Civil Society Fund în România **nu oferă niciun avantaj economic** entităților finanțate, respectând normele privind ajutoarele de stat. Activitățile sprijinite sunt de natură non-economică.

Pentru a urmări progresul, proiectele ar trebui să contribuie, de asemenea, la indicatorii la nivel de Program din Outcome-ul și Output-urile selectate.[5] Indicatorii reprezintă un mijloc de măsurare cantitativă a progresului. Alături de rapoartele narative și alte surse de informații, indicatorii sunt utilizați pentru a *evidenția* măsura în care a fost atins un outcome sau un output. **Indicatorii enumerați în tabelul de mai jos sunt utilizați pentru a monitoriza progresul și a măsura rezultatele la nivel de Program pentru acest apel de proiecte. Toate proiectele finanțate în cadrul Apelului #5 vor contribui la realizarea:**

Rezultatele așteptate ale Programului	**Indicatori**	**Ținte la nivel de Program***	**Cerințe pentru Solicitanți**
Outcome 2: Drepturile omului consolidate	12. Numărul de documente noi sau îmbunătățite de politici publice, programe sau strategii care integrează standarde internaționale sau Europene privind drepturile omului	8	**Proiectele bazate pe granturi mari** trebuie să selecteze și să raporteze cel **puțin un indicator al Outcome 2** [12] și/sau [13]
	13. Numărul de beneficiari din grupuri insuficient deservite care raportează acces îmbunătățit la cel puțin un drept fundamental (educație, sănătate, ocuparea forței de muncă, locuire, justiție)	1.500	
Output 2.1: Drepturile omului și justiția socială, inclusiv combaterea discriminării consolidate	16. Numărul de campanii de advocacy/conștientizare derulate	15	**Proiectele bazate pe granturi mari** trebuie să selecteze și să raporteze cel puțin **doi indicatori de Output** corespunzători
	17. Numărul de încălcări ale drepturilor omului împotriva romilor documentate și raportate de OSC-urile sprijinite	50	
	18. Numărul de OSC-uri sprijinite care lucrează la incluziunea și creșterea capacității femeilor și fetelor rome	5	
	19. Numărul de OSC-uri rome sau pro-rome care beneficiază de sprijin și care lucrează	12	

[5] Prin obținerea de rezultate în cadrul Outcome-ului selectat și al Output-urilor corespunzătoare, proiectele vor contribui indirect la obiectivul general al Programului de a contribui la o societate civilă dinamică și rezilientă, care protejează și promovează democrația, statul de drept și drepturile omului. Cu toate acestea, Solicitanții nu sunt obligați să măsoare rezultatele la acest nivel general de obiectiv, nici în cadrul raportării narative, nici la raportarea indicatorilor.

	pentru incluziunea și creșterea capacității romilor		**Proiectele bazate pe granturi mici** trebuie să selecteze și să raporteze cel puțin **un indicator de Output** corespunzător
	22. Numărul de romi implicați în activitățile proiectului	150	

! Important	* Valorile țintă care trebuie atinse la nivel de Program sunt prezentate doar cu titlu informativ. În cadrul propunerilor de proiect, Solicitanții vor stabili valorile țintă proporțional cu obiectivele și bugetul proiectului. Pentru informații detaliate privind indicatorii (definiții, măsurare etc.), vă rugăm să consultați *Ghidul indicatorilor de Program,* document disponibil la **www.eeacivilsocietyfund.ro**.

3.6. Alocarea pentru dezvoltarea capacității organizaționale

Recunoscând necesitatea consolidării OSC-urilor care promovează democrația, statul de drept și drepturile omului, Programul prevede o componentă de dezvoltare organizațională pentru proiectele bazate pe granturi medii sau mari, care contribuie la Outcome-urile 1 și 2.

Până la 20% din bugetul total al proiectului poate fi alocat pentru activități care contribuie la dezvoltarea organizațională a Solicitantului și, dacă este cazul, a Partenerului/Partenerilor OSC din România **(aplicabil numai în cazul granturilor mari). Activitățile de dezvoltare organizațională nu trebuie să aibă o legătură directă cu activitățile proiectului.** Acestea trebuie planificate în funcție de nevoile Solicitantului și, dacă este cazul, ale Partenerului/Partenerilor români, și trebuie să fie corelate cu **un obiectiv de dezvoltare organizațională.** Dezvoltarea organizațională se va concentra pe dezvoltarea de competențe specifice și va investi în strategiile pe termen lung ale organizației (planificare, dezvoltarea sistemelor interne, resurse umane, strângere de fonduri etc.).

Tipuri de activități de dezvoltare organizațională eligibile (listă neexhaustivă):

- **Elaborarea și implementarea unor proceduri de guvernanță transparentă și responsabilă**, cum ar fi procesele participative de planificare strategică, elaborarea documentelor de reglementare internă; înființarea/dezvoltarea unui organism de conducere independent; consolidarea și profesionalizarea consiliilor directoare, sisteme de prevenire a conflictelor de interese; regulamente/coduri de conduită;
- **Definirea și implementarea politicilor de gestionare a resurselor umane,** inclusiv combaterea fluctuației ridicate a personalului, gestionarea voluntarilor și strategii anti-burnout/de wellbeing;
- **Dezvoltarea și diversificarea surselor de finanțare**, prin strategii, acțiuni și campanii de strângere de fonduri;
- **Elaborarea și implementarea unor proceduri de management eficiente**, ce pot include proceduri financiare, sisteme de management al cunoașterii și al documentelor la nivelul organizației;

- **Definirea și implementarea politicilor legate de domeniul digital,** cum ar fi protecția datelor, securitatea cibernetică, interacțiunile online, advocacy digital, utilizarea etică a tehnologiei etc.);
- **Creșterea capacității de comunicare cu publicul extern** prin strategii sau planuri de comunicare noi sau îmbunătățite; diversificarea canalelor de comunicare; creșterea prezenței în media; și asigurarea transparenței continue prin publicarea de rapoarte anuale sau pagini web actualizate;
- **Crearea de noi parteneriate sau extinderea bazei de susținători**, inclusiv prin colaborarea cu grupuri informale ca parte a bazei de susținători;
- **Elaborarea și implementarea de politici pentru integrarea principiilor drepturilor omului** în activitatea organizației;
- **Elaborarea și implementarea unui cadru organizațional de monitorizare și evaluare**;
- **Creșterea capacității de a contribui la elaborarea politicilor și de a implementa inițiative de advocacy** prin formare și coaching;
- **Creșterea capacității de a monitoriza** performanța instituțională, de a monitoriza încălcările drepturilor omului, **de a desfășura activități de watchdog** și de a trage instituțiile la răspundere;
- **Consolidarea capacității de a sprijini participarea cetățenilor** la procesele de consultare, contribuind la o guvernanță mai transparentă și mai responsabilă;
- **Dezvoltarea de noi instrumente** pentru consolidarea drepturilor omului, a valorilor democratice și a statului de drept.

Astfel, proiectul va contribui suplimentar la următorii indicatori ai Programului:

Indicatori	Ținte la nivel de Program*	Cerințe pentru Solicitanți
14. Numărul de OSC-uri sprijinite care dispun de o politică organizațională nouă sau îmbunătățită privind strângerea de fonduri	15	Toate proiectele bazate pe granturi mari trebuie să selecteze și să raporteze **cel puțin un indicator**
15. Numărul de angajați ai OSC care au finalizat un curs de formare	400	

Important!

Pentru **informații detaliate privind indicatorii** (definiții, măsurare etc.), vă rugăm să consultați *Ghidul indicatorilor de Program,* document disponibil la **www.eeacivilsocietyfund.ro.**

O **Matrice de dezvoltare organizațională** (instrument de autoevaluare) este disponibilă la https://app.crestem.ong/. Solicitanții sunt încurajați să o utilizeze pentru a-și evalua capacitatea organizațională și, acolo unde este relevant, să includă în cererile lor obiective și activități personalizate de consolidare a capacității.

Costurile pentru echipamente în cadrul dezvoltării organizaționale sunt eligibile numai dacă sprijină în mod direct obiectivul de dezvoltare organizațională și rezultatele descrise în propunerea de proiect și respectă regulile de eligibilitate prevăzute în secțiunea 4.2: Eligibilitatea cheltuielilor.

În cazul în care proiectele au contribuit și la diversificarea surselor de finanțare, suma strânsă prin activități de strângere de fonduri pe durata proiectului trebuie cheltuită pentru cauza pentru care a fost strânsă și în conformitate cu principiile și valorile CSF. La finalul proiectului, organizația respectivă va trebui să depună o declarație în care să se specifice valoarea sumei strânse, scopul pentru care va fi cheltuită și confirmarea că fondurile vor fi cheltuite în conformitate cu aceste scopuri.

3.7. Mecanismul de monitorizare și reacție rapidă

Mecanismul de monitorizare și reacție rapidă este un instrument la nivel de Program disponibil pentru proiectele bazate **exclusiv pe granturi mari**. Acesta este conceput ca un instrument cu caracter excepțional și adaptativ pentru a răspunde la evoluții neprevăzute care apar în timpul implementării proiectului și care nu ar fi putut fi anticipate în mod rezonabil în etapa de depunere a cererii de finanțare. Această abordare vizează consolidarea capacității organizațiilor societății civile (OSC) sprijinite de a proteja spațiul civic în mod eficient, transparent și în timp util. **Astfel, între 3% și 5% din bugetul total al proiectului poate fi alocat acțiunilor de monitorizare și de reacție rapidă** (care abordează evoluții ce afectează spațiul civic și domeniile de intervenție ale Programului în România, în special democrația, statul de drept, drepturile omului, incluziunea, reziliența organizațională, inclusiv acțiuni de promovare a acțiunilor climatice și a unei tranziții verzi juste).

Acțiunile de reacție rapidă nu trebuie definite în detaliu în etapa de aplicare. Acestea pot fi implementate numai atunci când, în timpul implementării proiectului, apare o situație neprevăzută, care necesită acțiuni imediate și se încadrează în obiectivele Programului. Astfel de acțiuni nu trebuie să fie legate direct de activitățile proiectului planificate în prealabil, dar trebuie să răspundă la evoluțiile, riscurile, restricțiile sau deciziile emergente care apar în spațiul public, al politicilor publice sau spațiul civic și care necesită o intervenție promptă în domeniile de intervenție ale Programului.

Tipuri de activități posibile de reacție rapidă (listă neexhaustivă):

- sprijin specific și limitat în timp pentru activiști, comunități sau grupuri vulnerabile care se confruntă cu riscuri legate de implicarea lor civică (de exemplu, consiliere de urgență, relocare temporară, măsuri de securitate sau protecție etc.)
- măsuri urgente de natură juridică, de advocacy sau de comunicare legate de protecția spațiului civic, a drepturilor fundamentale, a justiției de mediu, a participării, a democrației sau a statului de drept;
- monitorizare imediată, colectare de date, documentare sau raportare cu privire la evoluțiile legislative, politice, administrative sau sociale care apar în timpul implementării proiectului și care nu ar fi putut fi anticipate;
- acțiuni de mobilizare pe termen scurt, de formare a coaliților sau acțiuni de watchdog declanșate de evoluții bruște care afectează grupurile țintă, clima și protecția mediului, discursul public etc.

Utilizarea mecanismului necesită aprobarea prealabilă a Operatorului de Fond (OF). Solicitarea va descrie situația declanșatoare, urgența, acțiunile propuse și rezultatele așteptate. OF aplică o evaluare accelerată a alinierii la obiectivele Programului, a eligibilității acțiunilor și a costurilor, precum și a conformității cu regulile Programului. **În cazul în care nu a fost declanșată nicio acțiune de reacție rapidă și nu a apărut o astfel de necesitate până la jumătatea/etapa finală a implementării proiectului, resursele corespunzătoare pot fi realocate către alte activități eligibile ale proiectului** pentru a aduce valoare adăugată, pentru a consolida rezultatele proiectului sau sustenabilitatea acestuia (de asemenea, cu condiția aprobării prealabile de către OF).

3.8. Activități de informare și comunicare

La elaborarea propunerilor de proiect, Solicitanții trebuie să descrie acțiunile de informare și comunicare menite să crească gradul de conștientizare cu privire la proiect și obiectivele sale, la eventualele cooperări bilaterale cu entități din Islanda, Liechtenstein și/sau Norvegia, precum și la implementarea, rezultatele și impactul sprijinului acordat proiectului de către Donatori. Solicitanții ar trebui să ia în considerare următoarele cerințe minime obligatorii care trebuie planificate, elaborate, bugetate, implementate și raportate către OF:

- să furnizeze informații publicului relevant și părților interesate cu privire la existența proiectului, obiectivele, progresul și rezultatele acestuia, precum și cu privire la sprijinul acordat de Program și de Donatori;
- să evidențieze în mod clar contribuțiile Islandei, Liechtensteinului și Norvegiei prin intermediul Granturilor SEE și Norvegiene și să sublinieze faptul că EEA Civil Society Fund este o parte integrantă a Granturilor SEE și Norvegiene;
- să sublinieze orice cooperare bilaterală cu entități din Statele Donatoare (SD);
- să se asigure că participanții la proiect au fost informați cu privire la finanțarea din partea Programului și a Statelor Donatoare;
- **să pună la dispoziție informații despre proiect pe internet și/sau pe rețelele de social media**, în conformitate cu cerințele privind comunicarea pe internet prevăzute în **Manualul de Comunicare și Design al EEA Civil Society Fund**;
- să se asigure că acordurile de parteneriat dintre Promotorul Proiectului și orice Parteneri de proiect din Statele Donatoare conțin obligația Partenerului de a furniza informații cu privire la implicarea sa și la rezultatele proiectului către publicul relevant și părțile interesate din Statul Donator. Informațiile despre proiect vor fi disponibile pe site-ul web și/sau pe canalele de social media ale Partenerului;
- **pentru proiectele cu un buget mai mare de 100.000 Euro și ale căror finanțări vizează un obiect fizic, o infrastructură sau o construcție:** să amplaseze un panou publicitar la fața locului pe durata implementării și să îl înlocuiască cu o placă comemorativă permanentă în termen de cel mult șase luni de la finalizare, asigurându-se că ambele respectă cerințele și modelele prevăzute în **Manualul de Comunicare și Design al EEA Civil Society Fund**;
- să furnizeze OF cel puțin **un videoclip** și o **selecție de cel puțin 10 fotografii reprezentative** din activitățile proiectului, toate cu o rezoluție minimă de **1920x1080p** (Full HD), optimizate pentru web și platforme digitale.

! Important

Solicitanții trebuie să descrie modul în care vor îndeplini toate aceste cerințe minime în Cererea de finanțare (Anexa 1), la activitatea A2 Informare și comunicare, și să le includă în buget în mod corespunzător, dacă este cazul. Acțiunile de informare și comunicare propuse trebuie să fie strâns legate și adaptate la activitățile proiectului.

Toate materialele de informare și comunicare referitoare la proiectele derulate cu sprijinul CSF trebuie să respecte prevederile Manualului de Comunicare și Design al EEA Civil Society Fund, disponibil la **www.eeacivilsocietyfund.ro**.

Vă rugăm să rețineți că, în cazul în care cererea este selectată pentru finanțare, Solicitanții vor elabora un plan de comunicare într-un format care va fi furnizat de către Operatorul de Fond.

Pe parcursul implementării proiectului, Operatorul de fond poate, în cazuri excepționale bine justificate, să renunțe la cerința privind activitățile de informare și comunicare dacă acestea ar putea pune în pericol proiectul sau ar putea expune părțile interesate la riscuri.

4. REGULI DE BUGETARE A PROIECTELOR

4.1. Principiile de bugetare a proiectelor în funcție de tipul de grant

Managementul financiar nu se rezumă doar la ținerea evidențelor contabile. Acesta reprezintă o parte importantă a managementului de proiect și nu trebuie privită ca o activitate separată. Prezentul capitol este completat de dispozițiile din Anexa 2b – Ghidul de elaborare a bugetului, care face parte integrantă din Ghidul Solicitanților. În cazul unor neconcordanțe între prezentul Ghid și Anexa 2b – Ghidul de elaborare a bugetului, prevalează dispozițiile din Anexa 2b. În funcție de tipul de grant, cheltuielile vor fi rambursate după cum urmează:

Granturi mari		
Categoria de cost	**Metoda de bugetare/raportare**	**Documente necesare**
Personalul proiectului	Cost unitar	Fișe de pontaj, raport de activitate
Alte costuri decât cele de personal	Costuri reale	Documente justificative (contracte, facturi, dovezi de plată, livrabile etc.)
Costuri indirecte	Rată forfetară (15 % din costurile de personal)	Nu sunt necesare documente justificative specifice

Astfel, pentru personalul implicat în proiect se vor utiliza costurile unitare stabilite la începutul proiectului. Costul unitar pentru fiecare persoană va fi determinat prin împărțirea celui mai recent cost brut anual documentat (din contractul de muncă/anexa la acesta) la **1.720 de ore pentru angajații cu normă întreagă** sau la o proporție corespunzătoare din 1.720 de ore pentru angajații cu normă parțială.

Această cifră de 1 720 se bazează pe media orelor de lucru săptămânale stabilită de Comisia Europeană, înmulțită cu 52 de săptămâni, din care se scad concediul anual plătit și numărul mediu de zile de sărbătoare legală pe an. Această cifră poate fi utilizată pentru toți angajații cu normă întreagă și se bazează pe o săptămână de lucru de 40 de ore.

„Cel mai recent” cost brut anual înseamnă că trebuie utilizate cele mai recente date disponibile. Totuși, acestea nu trebuie să corespundă neapărat unui an calendaristic sau financiar. Cerința importantă este ca datele să acopere o perioadă de 12 luni (adică cele 12 luni care preced depunerea cererii de finanțare). Costurile brute anuale se pot baza pe costurile reale ale persoanei în cauză. De asemenea, acestea se pot baza pe costurile medii ale unui grup mai mare de angajați, de exemplu cei care desfășoară activități similare, pentru a determina un cost unitar pentru noii membri ai echipei.

În etapa de raportare, nu va fi necesar să se demonstreze costul real prin state de plată/extrase bancare pentru fiecare element de cost, ci mai degrabă să se dovedească implementarea activității (de exemplu, fișe de pontaj care confirmă numărul de ore lucrate).

Costurile indirecte se bugetează și se raportează utilizând costurile salariale drept bază de calcul. Prin urmare, **se va aplica un procent de 15 % din costurile salariale raportate.** Nu se vor solicita documente justificative în etapa de raportare.

Celelalte categorii bugetare se vor bugeta ținând cont de faptul că vor fi raportate drept costuri efectiv suportate, susținute de documente justificative (contracte, facturi, extrase bancare etc.).

Granturi mici. Pentru proiectele a căror valoare totală nu depășește 25.000 Euro, se aplică o metodă simplificată de bugetare/ raportare:

- Mecanism: costurile directe cu personalul (bazate pe costuri unitare) sunt incluse în buget.
- Rată de 100%: toate celelalte costuri ale proiectului (echipamente, logistică, deplasări, costuri indirecte etc.) vor fi acoperite printr-o rată forfetară de 100% aplicată costurilor directe cu personalul
- Exemplu de calcul: dacă bugetul pentru cheltuielile directe cu personalul se ridică la 12.500 Euro, beneficiarul va primi automat o sumă suplimentară de 12.500 Euro pentru activitățile rămase, fără a fi necesar să justifice utilizarea acesteia prin facturi.

Erorile în stabilirea costurilor cu personalul pot duce la o reducere a sumei forfetare. În etapele de evaluare și de încheiere a Contractului, se va verifica dacă costurile directe cu personalul sunt adecvate pentru atingerea rezultatelor proiectului.

Deși nu sunt necesare documente justificative pentru costurile acoperite de suma forfetară, Promotorul trebuie să poată demonstra prin dovezi concrete (fotografii, liste de participanți, livrabile etc.) că activitățile respective au avut loc.

4.2. Cheltuieli eligibile

Cheltuielile eligibile ale proiectelor sunt cele efectiv suportate de Promotorul Proiectului și/sau de Partenerul de proiect, precum și cheltuielile acoperite de opțiunile de costuri simplificate (costuri unitare și rate forfetare) care îndeplinesc următoarele criterii:

• sunt angajate între data de început și data finală de eligibilitate a unui proiect, astfel cum se specifică în Contractul de finanțare;
• sunt angajate cel târziu la data finală de eligibilitate a cheltuielilor la nivel de Program, respectiv 30 aprilie 2031:
• se referă la obiectul Contractului de finanțare și sunt indicate în bugetul detaliat al proiectului;
• sunt proporționale și necesare pentru implementarea proiectului;
• sunt utilizate exclusiv în scopul atingerii obiectivului proiectului și a rezultatelor așteptate, într-o manieră conformă cu principiile economiei, eficienței și eficacității;
• sunt identificabile și verificabile, fiind înregistrate în evidențele contabile ale Promotorului Proiectului și determinate în conformitate cu standardele contabile aplicabile și cu principiile contabile general acceptate;
• respectă cerințele legislației fiscale și de asigurări sociale aplicabile.

! Important

- În cazul în care rambursarea cheltuielilor se efectuează pe baza **costurilor unitare**, acțiunile care constituie baza rambursărilor trebuie să fie realizate între prima și ultima dată de eligibilitate, astfel cum sunt specificate în Contractul de finanțare.
- În cazul în care rambursarea cheltuielilor se efectuează pe baza unei **rate forfetare**, costurile de bază trebuie să fie efectuate între prima și ultima dată de eligibilitate a unui proiect, astfel cum se specifică în Contractul de finanțare.

- Vă rugăm să țineți cont că includerea unui cost în bugetul proiectului aprobat de Operatorul de Fond nu poate fi considerată automat drept confirmare a eligibilității respectivei cheltuieli.

Cheltuielile sunt considerate a fi angajate atunci când costul a fost facturat, plătit, iar bunurile livrate sau serviciile și lucrările prestate. Cu titlu de excepție, costurile pentru care a fost emisă o factură în ultima lună a perioadei de eligibilitate a proiectului sunt considerate a fi efectuate în perioada de eligibilitate dacă sunt plătite până la sfârșitul lunii următoare datei finale a perioadei de eligibilitate. Cheltuielile administrative și amortizarea echipamentelor sunt considerate a fi fost efectuate la momentul înregistrării lor în evidențele contabile ale Promotorului Proiectului și/sau ale Partenerului (Partenerilor).

Procedurile interne de contabilitate și audit ale Promotorului Proiectului și ale Partenerului (Partenerilor) trebuie să permită reconcilierea directă a cheltuielilor și veniturilor înregistrate în contabilitatea analitică/pe centrele de cost ale proiectului cu sumele raportate în rapoartele financiare ale proiectului și cu documentele justificative.

Costuri directe. Costurile directe eligibile pentru un proiect sunt acele costuri identificate de Promotorul Proiectului și/sau de Partenerul (Partenerii) acestuia, în conformitate cu principiile generale de contabilitate și cu normele interne obișnuite, ca fiind costuri specifice direct legate de implementarea proiectului și care pot fi, prin urmare, înregistrate direct în contabilitatea analitică/centrul de cost al proiectului.

Următoarele costuri directe sunt eligibile numai dacă respectă principiile de eligibilitate stabilite mai sus:

• costurile cu personalul alocat proiectului;
• costurile de deplasare și de subzistență pentru personalul și voluntarii care participă la proiect, dacă acestea sunt în conformitate cu practicile obișnuite ale Promotorului și ale Partenerilor de proiect în materie de cheltuieli de deplasare;
• costurile legate de echipamente noi sau second-hand, cu condiția ca echipamentul să fie o componentă integrală și necesară pentru atingerea obiectivelor proiectului;
• costurile cu bunurile și consumabilele, dacă acestea sunt identificabile și alocate proiectului;
• costurile generate de alte contracte atribuite de Promotorul și/sau Partenerul de proiect în scopul realizării proiectului, cu condiția ca atribuirea să respecte normele aplicabile în materie de achiziții publice;
• costurile care decurg direct din cerințele impuse de Contractul de finanțare.

! Important

Costurile legate de reconstrucția, renovarea sau reabilitarea unui imobil **nu trebuie să depășească 50%** din costurile directe eligibile ale proiectului. Dacă aceste costuri depășesc 50.000 Euro, Promotorul Proiectului trebuie să ia toate măsurile rezonabile pentru a se asigura că imobilul în cauză este utilizat în beneficiul obiectivelor generale ale proiectului timp de cel puțin trei ani după finalizarea proiectului.

Ca regulă generală, pentru procedurile de achiziții publice și de atribuire a contractelor în cadrul Contractelor de finanțare, va fi respectată legislația națională și a Uniunii Europene. Pentru achiziții cu **valori de 15.000 Euro sau mai mari**, Promotorul/Partenerul de proiect trebuie să invite cel puțin trei furnizori/prestatori de servicii să depună oferte. Contractul trebuie atribuit ofertei care oferă cel mai bun raport calitate-preț sau prețul cel mai mic (după caz). Întreaga procedură de selecție trebuie documentată.

Costurile indirecte sunt toate costurile eligibile care nu pot fi atribuite direct proiectului. Acestea nu pot include niciun cost direct eligibil.

De la caz la caz, pentru Partenerii care sunt organizații internaționale sau organisme sau agenții ale acestora, costurile indirecte pot fi identificate în conformitate cu normele relevante stabilite de astfel de organizații.

4.3. Costuri excluse

Următoarele costuri nu sunt considerate eligibile:

• dobânzi datorate, costuri aferente datoriilor şi penalități de întârziere (ex. costuri pentru împrumuturi luate în legătură cu proiectul, penalizări/taxe aferente plății întârziate a facturilor, penalități și dobânzi pentru plata cu întarziere a contribuțiilor și impozitelor la bugetul de stat, etc.);
• comisioane pentru tranzacții financiare și alte costuri pur financiare, cu excepția costurilor legate de conturile speciale ale proiectului solicitate de Operatorul de Fond cu condiția ca acestea să fie menționate în Contractul de finanțare, și a costurilor serviciilor financiare impuse de Contractul de finanțare;
• costuri legate de achiziționarea de terenuri sau imobile: **DOAR** costurile legate de reconstrucția, renovarea sau reabilitarea unui imobil pot fi considerate eligibile, dar nu vor depăși 50% din costul direct eligibil al proiectului;
• costurile legate de reconstrucția, renovarea sau reabilitarea unui imobil nu pot fi considerate eligibile pentru proiectele bazate pe granturi mici;
• provizioane pentru pierderi sau potențiale datorii viitoare;
• pierderi datorate diferențelor de schimb valutar;
• TVA care poate fi recuperată, în conformitate cu reglementările legale în vigoare;
• costurile acoperite din alte surse; trebuie evitată dubla finanțare (de exemplu, dacă valoarea totală a unui echipament achiziționat anterior a fost finanțată dintr-un alt grant, deprecierea acestui echipament nu poate fi considerată cheltuială eligibilă în cadrul proiectului);
• amenzi, penalități (de ex. amenzi impuse de autorități publice din cauza lipsei măsurilor de securitate la șantierul unei clădiri, amenzi de parcare, amenzi pentru întârzierea plăților) și costurile litigiilor, cu excepția cazului în care litigiul este o componentă integrală și necesară pentru atingerea rezultatelor proiectului;
• cheltuieli excesive sau nejustificate (acestea trebuie analizate în raport cu principiul eligibilității cheltuielilor, conform căruia acestea trebuie să fie „proporționale și necesare pentru implementarea proiectului” – (de exemplu, călătorie la clasa business, achiziționarea de echipamente de ultimă generație în cazul în care opțiuni mai ieftine ar acoperi aceeași nevoie).

5. SOLICITANȚI ȘI PARTENERI ELIGIBILI

Teritoriul vizat: Programul vizează sprijinirea **proiectelor organizațiilor societății civile din România**, fără a aduce atingere acțiunilor desfășurate în Statele Donatoare, Beneficiare sau în țările din afara Spațiului Economic European care au o frontieră comună cu România, în cadrul parteneriatelor create pentru implementarea proiectelor selectate.

În cazuri excepționale și bine justificate, ar putea fi permise inițiative de participare/organizare a activităților de dezvoltare organizațională în alte țări ale UE decât cele menționate mai sus.

5.1. Solicitanți eligibili

A. Solicitanții eligibili sunt **organizații neguvernamentale şi non-profit**, înființate legal în România, organizate și funcționând în conformitate cu legislația română relevantă, respectiv:

- Asociații, fundații sau federații înființate legal în România, care au dobândit fie personalitate juridică românească, fie statutul de persoane juridice străine recunoscute în România și care funcționează în conformitate cu prevederile OG nr. 26/2000 și/sau ale Legii nr. 21/1924 privind asociațiile și fundațiile (cu modificările și completările ulterioare), sau
- Societatea Națională de Cruce Roșie din România, înființată în baza Legii nr. 139/1995 (modificată prin Legea nr. 524/2004) și structurile sale cu personalitate juridică.

Organizațiile constituite prin manifestare liberă de voință[6], fără scop lucrativ[7], constituite ca persoane juridice în România, care nu se încadrează în categoriile menționate mai sus, pot fi considerate eligibile de la caz la caz, cu condiția să îndeplinească cerințele descrise mai jos la secțiunile B și C și să nu se afle în situațiile prevăzute la secțiunile D și E.

B. În plus, Solicitanții trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:
(a) numai în cazul solicitanților de granturi mici: să aibă un venit total mediu de maximum 280.000 RON aferent ultimilor trei ani financiari încheiați pentru care sunt disponibile documente contabile, și
(b) respectă principiile demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept și respectării drepturilor omului pentru toți, inclusiv drepturile persoanelor aparținând minorităților, și
(c) au capacitatea, în conformitate cu statutul lor, de a acționa în domeniul vizat de proiect, și
(d) sunt independenți de administrația locală, regională și națională și de alte entități publice[8], și
(e) sunt independenți de partidele politice, și

[6] Respectiv,să aibă caracter voluntar, fiind rezultatul unei inițiative de asociere născute din voința membrilor fondatori, iar dobândirea calității de membru să nu fie determinată de o obligație legală, ci de libera voință a persoanei respective.

[7] Echivalentul termenului „non-commercial purpose" utilizat în versiunea în limba engleză a Ghidului Solicitanților este „fără scop lucrativ" potrivit terminologiei din reglementările în vigoare în România. În cuprinsul acestui ghid, termenul de „comercial" va fi înțeles ca fiind „cu scop lucrativ".

[8] Pentru a verifica dacă o organizație îndeplinește aceste condiții, evaluarea OF va include în principal următoarele aspecte:
- instituțiile publice și/sau autoritățile publice nu reprezintă mai mult de jumătate din membrii cu drept de vot din cadrul organizației;
- instituțiile publice și/sau autoritățile publice, sau reprezentanții acestora care acționează în calitate de persoane fizice în numele acestor entități, nu dețin mai mult de jumătate din drepturile de vot în cadrul Consiliului Director sau al Adunării Generale;
- scopul și obiectivele stabilite în statut sunt stabilite în mod autonom de către organizație, fără a fi subordonate sau limitate la sprijinirea unei instituții publice și/sau a autorităților publice;
- structurile operaționale ale organizației și deciziile sale strategice, planificarea și implementarea activităților sale nu sunt influențate de instituții publice/autorități publice și nici condiționate de prioritățile administrative ale instituțiilor publice și/sau ale autorităților publice.

(f)	sunt independenți de entitățile cu scop lucrativ (entități comerciale)[9], și
(g)	nu promovează o doctrină, o misiune religioasă, sau activități de prozelitism legate de credințele unei anumite religii (dincolo de o minimă informare în materie religioasă/culturală), și
(h)	au structuri și organe de conducere transparente, care răspund în fața membrilor și donatorilor lor, și
(i)	sunt direct responsabili de elaborarea și managementul proiectului și nu acționează ca intermediari.

C. În plus, Solicitanții trebuie să îndeplinească următoarele criterii de eligibilitate, aplicabile pentru ultimii 5 ani:	
(a)	nu au promovat sau nu s-au angajat în acte sau fapte care contravin standardelor PSEAH (prevenirea exploatării sexuale, a abuzului și a hărțuirii);
(b)	nu au promovat sau nu s-au angajat în acte sau fapte de hărțuire sexuală, hărțuire morală la locul de muncă sau orice formă de hărțuire, agresiune sexuală, abuz sexual sau exploatare sexuală, discriminare, precum și orice altă formă de abuz sau tentativă de abuz împotriva unei persoane aflate într-o poziție de vulnerabilitate, într-o relație de putere sau de încredere, sau orice formă de agresiune sau violență fizică, psihologică sau coercitivă;
(c)	nu au promovat și nu s-au angajat în acte sau fapte care au încălcat sau au avut ca scop restricționarea drepturilor fundamentale ale omului, astfel cum sunt definite de Constituția României și de jurisprudența Curții Constituționale a României, de legislația națională și de alte tratate internaționale la care România este parte în domeniul drepturilor fundamentale ale omului, la nivelul Uniunii Europene și al Consiliului Europei, inclusiv prin jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Curții Europene a Drepturilor Omului;
(d)	nu au promovat sau nu s-au angajat în acte sau fapte de discriminare, inclusiv prin susținerea unei cauze sau prin declarații publice care au discriminat o persoană, un grup de persoane sau o comunitate pe baza rasei, naționalității, etniei, limbii, religiei, categoriei sociale, convingerilor, sexului, orientării sexuale, vârstei, dizabilității, bolii cronice, infecției cu HIV sau apartenenței la orice altă categorie defavorizată;
(e)	nu au promovat și nu s-au angajat în comportamente publice care încurajează propaganda naționalist-șovinistă, incitarea la ură, violență și discriminare, sau comportamente care vizează sau au ca rezultat încălcarea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau jignitoare împotriva unei persoane, a unui grup de persoane sau a unei comunități, legate direct sau indirect de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică, infecție cu HIV sau orice altă categorie defavorizată;

[9] Pentru a verifica dacă o organizație îndeplinește aceste condiții, evaluarea OF va include în principal următoarele aspecte:
- entitățile cu scop lucrativ nu reprezintă mai mult de jumătate din membrii cu drept de vot din cadrul organizației;
- entitățile cu scop lucrativ sau reprezentanții acestora care acționează în calitate de persoane fizice (cum ar fi proprietarii, directorii sau angajații care acționează în numele acestor companii) nu dețin mai mult de jumătate din drepturile de vot în cadrul Consiliului Director sau al Adunării Generale;
- scopul și obiectivele prevăzute în statut sunt stabilite în mod autonom de către organizație, fără a fi subordonate sau limitate la susținerea intereselor comerciale, a pozițiilor pe piață, a profitabilității sau a promovării vreunei entități cu scop lucrativ;
- structurile operaționale ale organizației și deciziile sale strategice, planificarea și implementarea activităților sale nu sunt influențate de entități cu scop lucrativ și nici condiționate de prioritățile administrative ale entităților cu scop lucrativ;

(f)	nu au utilizat, promovat sau afișat în cadrul activităților lor sau în spații publice simboluri, mesaje sau ideologii asociate cu organizații, mișcări sau grupuri extremiste interzise de legislația națională.

Criteriile de eligibilitate vor fi verificate de către OF, în conformitate cu următoarele surse disponibile:

1. existența unei decizii sau a unei hotărâri a unei autorități, instituții publice sau instanțe de judecată care să constate și/sau să sancționeze Solicitantul pentru încălcarea actelor sau faptelor menționate în secțiunea C, literele a)-f);
2. existența unei sesizări din partea altor OSC care indică faptul că Solicitantul a realizat acte sau fapte dintre cele menționate în secțiunea C, literele a)-f);
3. existența unor activități sau proiecte prin care Solicitantul a realizat actele sau faptele menționate la secțiunea C literele a)-f);
4. inițierea, susținerea sau semnarea unor documente de poziție, de susținere, petiții sau solicitări adresate autorităților, instituțiilor publice sau altor persoane fizice sau juridice prin care organizația realizează acte sau fapte dintre cele menționate la secțiunea C literele a)-f);
5. existența afirmațiilor făcute de Solicitant și/sau de reprezentanții acestuia în spațiul public, inclusiv pe social media sau în mass-media, prin care se realizează actele sau faptele dintre cele menționate la secțiunea C, literele a)-f) – pentru ca acest criteriu să fie luat în considerare, afirmațiile trebuie confirmate de cel puțin trei surse publice verificabile, cum ar fi presa online, platformele de social media sau alte publicații recunoscute;
6. orice altă sursă publică verificabilă și credibilă, inclusiv social media, care demonstrează încălcarea actelor si faptelor menționate la secțiunea C literele a)-f) – de exemplu, dar fără a se limita la, rapoarte ale organizațiilor societății civile naționale, europene sau internaționale, investigații jurnalistice independente etc.

OF nu se limitează în analiza sa de conformitate doar la existența unei decizii sau a unei hotărâri a unei autorități, instituții publice sau instanțe de judecată care constată și/sau sancționează Solicitantul. OF are dreptul să își bazeze decizia pe sursele de verificare menționate mai sus.

Criteriile de eligibilitate menționate în secțiunea C vor fi verificate numai pentru acele propuneri care sunt recomandate pentru finanțare după evaluarea tehnică și financiară și înainte ca decizia să fie luată de Comitetul de selecție. În cazul în care un Solicitant nu îndeplinește criteriile suplimentare de eligibilitate, proiectul nu va fi propus pentru finanțare.

D. Solicitanți neeligibili	
(a)	orice persoane juridice care nu îndeplinesc toate criteriile menționate în secțiunile A, B și C;
(b)	partidele politice;
(c)	instituțiile religioase (culte religioase, asociații religioase înființate în temeiul Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor);
(d)	asociațiile profesionale (asociațiile care condiționează exercitarea unei anumite profesii de calitatea de membru al asociației, iar scopul și obiectivele asociației sunt de a promova numai interesele specifice ale membrilor săi);
(e)	partenerii sociali (sindicate și patronate);
(f)	cooperative distribuitoare de profit.

E. Solicitanții vor fi considerați neeligibili și nu vor primi granturi dacă se încadrează în una dintre situațiile suplimentare de mai jos:	
(a)	sunt în stare de faliment, se află sub administrarea unei autorități judiciare sau sunt în curs de lichidare, și-au suspendat activitatea, fac obiectul unor proceduri privind aceste aspecte sau se află

	într-o situație similară în urma aplicării unei proceduri similare prevăzute în legislația sau în reglementările naționale în vigoare;
(b)	sunt vinovați de abateri profesionale grave dovedite prin orice mijloace pe care OF le poate justifica;
(c)	nu și-au îndeplinit obligațiile legate de plata contribuțiilor la asigurările sociale sau a taxelor si impozitelor la bugetul de stat în conformitate cu legislația națională;
(d)	au făcut obiectul unei hotărâri definitive *res judicata* pentru fraudă, corupție, implicare într-o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală în detrimentul intereselor financiare, fără dovezi că au fost luate măsuri corective în acest sens în ultimii ani;
(e)	organizații de la care suma datorată nu a fost recuperată, în urma unei hotărâri judecătorești definitive în legătură cu Programul Fondul ONG 2009-2014.

! Important

Fiecare Solicitant trebuie să depună o Declarație de eligibilitate (Anexa 3) în care să se menționeze că Solicitantul îndeplinește toate criteriile de eligibilitate prezentate mai sus. Declarația de eligibilitate trebuie completată, semnată cu o semnătură olografă sau electronică calificată de către reprezentantul legal al Solicitantului, datată, scanată (dacă este necesar) și încărcată ca document digital în cadrul cererii de finanțare.

Pentru proiectele selectate pentru finanțare, Solicitanții vor fi obligați să depună o Declarație de eligibilitate actualizată. OF își rezervă dreptul de a solicita orice document justificativ pentru a verifica informațiile furnizate în declarație. Eligibilitatea fiecărui Solicitant sau Partener va fi evaluată individual, luând în considerare documentele specifice prezentate. OF își rezervă dreptul de a evalua fiecare situație *in concreto* și de a lua o decizie finală cu privire la eligibilitate pe baza propriei evaluări. În cazul în care OF stabilește că nu sunt îndeplinite criteriile de eligibilitate, Solicitantul și/sau Partenerul vor fi informați cu privire la motivele care stau la baza deciziei.

5.2. Parteneri eligibili în cadrul proiectului

Proiectele pot fi implementate în parteneriat cu **Parteneri** de proiect**.** Partenerii de proiect trebuie să împărtășească un obiectiv social comun cu Solicitantul, care urmează să fie realizat prin implementarea proiectului. Partenerii trebuie să se implice activ și să contribuie în mod eficient la implementarea proiectului.

Parteneriatele nu sunt obligatorii, dar sunt puternic încurajate, în special cu Parteneri din Statele Donatoare. Următoarele entități constituite legal sunt eligibile pentru a fi Parteneri de proiect: **orice organizații neguvernamentale, entități publice** (cum ar fi autoritățile publice locale și centrale, instituțiile publice /agențiile, serviciile publice guvernamentale descentralizate, unitățile administrative teritoriale, universitățile etc.), precum și **entități private** (comerciale sau necomerciale), **constituite ca persoane juridice** fie în: **România, Statele Donatoare** (Norvegia, Islanda, Liechtenstein), **Statele Beneficiare** (Bulgaria, Croația, Cipru, Republica Cehă, Estonia, Grecia, Ungaria, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Portugalia, Slovacia și Slovenia) și/sau **țările din afara Spațiului Economic European care au o frontieră comună cu România** (Moldova, Ucraina și Serbia), orice **organizație interguvernamentală internațională** sau organism sau agenție a acesteia. **Grupurile informale** sunt considerate Parteneri de proiect eligibili, cu condiția să îndeplinească următoarele cerințe:

(a) membrii lor sunt rezidenți legali sau sunt stabiliți în Statele Donatoare, în Statele Beneficiare sau într-o țară din afara Spațiului Economic European care are o frontieră comună cu statul beneficiar;

(b) nu sunt înființate sau nu își desfășoară activitatea în scopul obținerii de profit personal;

(c) aderarea la grup este voluntară și nediscriminatorie;

(d) scopul lor este în concordanță cu obiectivul CSF;

(e) sunt independente de administrațiile locale, regionale și naționale și de alte autorități publice, precum și de partidele politice, instituțiile religioase și organizațiile cu scop lucrativ (comerciale); și

(f) sunt reprezentate de o singură persoană, cu reședința legală în statul beneficiar, care semnează acordul de parteneriat în numele grupului.

Numai următoarele entități sunt eligibile pentru a primi finanțare în calitate de Parteneri de proiect în cadrul Programului:

- **entități private fără scop lucrativ, inclusiv organizații ale societății civile,** care îndeplinesc cerințele de eligibilitate stabilite pentru solicitanți la secțiunile B și C și care nu se află în situațiile specificate la secțiunea E literele (a)-(e);
- **organizații interguvernamentale internaționale** sau agenții sau organisme ale acestora;
- **entități publice**;
- **grupurile informale** care îndeplinesc cerințele de mai sus; în acest caz, Promotorul de Proiect va fi beneficiarul formal al grantului de proiect, care acoperă activitățile grupului informal. Contractul de finanțare și acordul de parteneriat vor include, în astfel de cazuri, dispoziții în acest sens.

Entitățile cu scop lucrativ pot participa ca Parteneri la proiect; cu toate acestea, ele **nu sunt eligibile pentru a primi finanțare din grant**, deși pot contribui la activitățile proiectului.

Declarația de eligibilitate depusă de Solicitant împreună cu propunerea de proiect va certifica, de asemenea, îndeplinirea de către Parteneri a condițiilor de eligibilitate specificate în această secțiune.

În cazul proiectelor implementate în parteneriat cu una sau mai multe entități, Solicitanții au obligația de a depune, împreună cu Cererea de finanțare, o **Declarație de parteneriat** (Anexa 4) semnată cu Partenerul/Partenerii (inclusiv Partenerii din Statele Donatoare, Statele Beneficiare, țările din afara Spațiului Economic European care au o frontieră comună cu România). Declarația de parteneriat va fi redactată în limba engleză în cazul proiectelor implementate în parteneriat cu entități din alte țări decât România și Republica Moldova.

Solicitantul coordonează implementarea proiectului și, în cazul în care acesta este selectat pentru finanțare, va reprezenta Partenerii și va semna Contractul de finanțare. Eligibilitatea costurilor generate de Parteneri trebuie să respecte aceleași reguli care se aplică costurilor generate de Solicitant.

! Important	**Un parteneriat de proiect nu trebuie confundat cu subcontractarea.** Partenerii de proiect împărtășesc întotdeauna un obiectiv economic sau social comun prin implementarea proiectului, iar Partenerii cooperează pe toată durata realizării proiectului. Subcontractarea vizează unul (sau poate mai multe) rezultate specifice, de exemplu servicii sau echipamente pentru realizarea unei activități specifice în cadrul proiectului. Subcontractarea se va efectua întotdeauna pe baza unui contract de servicii sau de achiziție adecvat, în conformitate cu normele aplicabile în materie de achiziții publice, astfel cum sunt definite în secțiunea 4. Reguli de bugetare a proiectelor.

5.3. Limitări

Un Solicitant poate depune **cel mult două propuneri de proiecte în cadrul Apelului #5**. Nu există restricții privind numărul de propuneri de proiect depuse la care o organizație participă în calitate de Partener.

În cazul în care un Solicitant depune mai mult de două propuneri de proiecte în cadrul Apelului #5, OF va solicita Solicitantului să indice cererile care vor intra în etapa de verificare a conformității administrative și a eligibilității, pentru a respecta limitarea stabilită. Dacă Solicitantul nu răspunde în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea solicitării OF, toate cererile sale de finanțare vor fi respinse și niciuna dintre ele nu va intra în etapa de verificare a conformității administrative și a eligibilității .

6. CUM SE APLICĂ: PREGĂTIRE, DEPUNERE ȘI ÎNREGISTRARE

Vor fi evaluate numai cererile depuse înainte de termenul limită, în formatul prestabilit, cu toate anexele și în versiune electronică, prin intermediul platformei https://finantaripublice.fdsc.ro. Pentru a depune o cerere, este necesar să urmați pașii următori:

(1) Descărcați de pe site-ul Programului	**Ghidul Solicitanților și toate anexele:** Anexa 1 – Formularul de cerere de finanțare Anexa 2a – Bugetul proiectului Anexa 2b – Ghidul de elaborare a bugetului Anexa 3 – Declarație de eligibilitate Anexa 4 – Declarație de parteneriat (dacă este cazul) **Documente suport:** Ghidul indicatorilor de Program Manualul de Comunicare și Design al EEA Civil Society Fund Ghidul de utilizare a platformei online Matricea de dezvoltare organizațională (https://app.crestem.ong/) Set de instrumente pentru integrarea intersecționalității în designul proiectelor
(2) Elaborarea Cererii de finanțare	Proiectul trebuie formulat în mod clar și concis, pe baza unei logici de intervenție coerente care abordează problema identificată prin intermediul unor beneficiari clar definiți și cuantificați. Detalierea modului de implementare a proiectului, inclusiv calendarul, bugetul detaliat, planul de comunicare, capacitatea organizațiilor și sustenabilitatea proiectului fac parte din cererea de finanțare. Solicitanții trebuie să selecteze cu atenție **indicatorii de Outcome și de Output** din tabelele incluse în Ghidul Solicitanților la secțiunea 3.5. La redactarea propunerii, se poate utiliza versiunea de lucru (format Word) a cererii de finanțare. Vă rugăm să citiți cu atenție **Anexa 2b – Ghidul de elaborare a bugetului** înainte de a completa propunerea financiară, deoarece bugetul complet al proiectului trebuie încărcat ca anexă, incluzând **toate foile de calcul**. În formularul principal de cerere de finanțare, trebuie să introduceți doar **suma grantului solicitat,** exprimată în **Euro**.
(3) Depunerea Cererii de finanțare	Creați sau logați-vă în contul de pe platforma de aplicare. Rețineți că și Partenerul român OSC trebuie să aibă un cont pe platforma online. Completați cererea de finanțare pe platforma online.

	Asigurați-vă că toate anexele obligatorii (2a, 3 și 4 – dacă este cazul) sunt încărcate în formatele acceptate. **Pentru Anexa 4 – Declarația de parteneriat**, în cazul mai multor declarații, acestea trebuie unite și încărcate ca un **singur document PDF** sau ca **arhivă.** **Validați forma finală a aplicației înainte de termenul limită, 08 Octombrie 2026, ora 16:00 (ora României).** Înainte de validare, vă rugăm să vă asigurați că toate anexele obligatorii au fost incluse. Odată validată, veți putea vizualiza întreaga aplicație și anexele încărcate, dar **nu se mai pot face modificări sau editări**. Dacă identificați orice probleme după validare, dar înainte de termenul limită, vă rugăm să contactați imediat OF.

! Important	Versiunea finală a cererii depuse pentru evaluare trebuie să fie completată, să aibă anexele obligatorii încărcate și să fie validată pe platforma de aplicare înainte de termenul limită. Neîncărcarea anexelor obligatorii duce la excluderea aplicației în timpul verificării conformității administrative și a eligibilității. **Numai** informațiile incluse în **cerere și în anexele obligatorii** vor fi luate în considerare pentru evaluare.

O procedură detaliată pentru depunerea online a aplicației este descrisă în *Ghidul de utilizare a platformei online* disponibil pe site-ul Programului.

Cererea de finanțare se completează în limba română (singurele excepții sunt secțiunile care indică altfel și Declarația de parteneriat în cazul unui Partener străin). Aplicația este completă numai atunci când conține toate documentele următoare:

Document	Depunere prin intermediul https://finantaripublice.fdsc.ro
Cererea de finanțare	Completată pe platformă
Bugetul proiectului (Anexa 2a)	Încărcat ca anexă în format EXCEL
Declarație de eligibilitate (Anexa 3)	Încărcată în format PDF sau JPEG
Declarație de parteneriat (dacă este cazul) (Anexa 4)	Încărcată în format PDF sau JPEG sau, în cazul mai multor declarații, ca arhivă (ZIP, RAR)

Un număr de înregistrare va fi generat automat odată ce primele informații ale Cererii de finanțare sunt salvate pe platforma de aplicare. Acest număr va fi utilizat ulterior în corespondența dintre OF și Solicitant.

7. CRITERII ADMINISTRATIVE, DE ELIGIBILITATE ȘI DE SELECȚIE

7.1. Procesul de evaluare și selecție a proiectelor

Toate cererile primite în cadrul prezentei cereri de propuneri de proiecte vor intra în procedura de evaluare și selecție după cum urmează:

1. Verificarea conformității administrative și a eligibilității	• Verificarea conformității administrative și a eligibilității. • Solicitări de clarificări (dacă este cazul). • Informarea Solicitanților cu privire la rezultatele verificării administrative și a eligibilității.

2. Evaluarea tehnică și financiară	• Cererile care respectă criteriile de la Pasul 1 sunt repartizate aleatoriu către doi evaluatori imparțiali. • Cererile sunt punctate pe baza criteriilor de evaluare. • În funcție de punctajele medii totale obținute, se întocmește un clasament.
3. Comitetul de selecție	• Comitetul de selecție aprobă lista proiectelor care urmează să fie finanțate, condițiile (dacă există), lista de rezervă și/sau cererile respinse • Comitetul de selecție prezintă Comitetului de coordonare recomandările sale
4. Comitetul de coordonare	• Comitetul de coordonare confirmă deciziile Comitetului de selecție și justifică eventualele modificări (dacă este cazul). • Comitetul de coordonare ia decizia finală cu privire la lista proiectelor care urmează să fie finanțate, lista de rezervă și/sau cererile respinse
5. Anunțarea rezultatelor	• Solicitanții sunt informați cu privire la decizia finală a Comitetului de coordonare.

Pentru a asigura transparența, OF publică listele cu cererile primite, precum și lista cererilor care intră în fiecare etapă de evaluare.

7.2. Verificarea conformității administrative și a eligibilității

Toate cererile depuse în termenul stabilit vor fi evaluate conform criteriilor de conformitate administrativă și eligibilitate, pe baza unei grile de tip Da/Nu. Mai jos este prezentată grila care va fi utilizată pentru verificarea conformității administrative și a eligibilității:

1. CONFORMITATE ADMINISTRATIVĂ	**Da**	**Nu**
Propunerea de proiect include toate anexele necesare pentru prezentul apel de proiecte.		
1.1. Cererea de finanțare online (Anexa 1) este completată în limba română, include rezumatul în limba engleză, și este completă (toate câmpurile obligatorii sunt completate)		
1.2. Bugetul proiectului este completat, respectă formatul din Anexa 2a, este exprimat în Euro și este încărcat (în format Excel)		
1.3. Declarația de eligibilitate (Anexa 3) este completată în limba română, semnată cu o semnătură olografă sau electronică calificată de către reprezentantul legal al Solicitantului, datată, scanată (dacă este necesar) și este încărcată		
1.4. Dacă este cazul, Declarația/Declarațiile de parteneriat (Anexa 4) sunt completate, semnate cu semnătură olografă sau electronică calificată de către reprezentanții legali ai Solicitantului și ai Partenerului/Partenerilor, datate, scanate (dacă este necesar) și este/sunt încărcate		
Evaluarea eligibilității se va efectua numai pentru cererile care respectă criteriile administrative.		
2. ELIGIBILITATE	**Da**	**Nu**
2.1. Solicitantul este eligibil		
2.2. Partenerul/Partenerii este/sunt eligibil(i)		
2.3. Proiectul se încadrează în tipurile de granturi (sumă, durată) care pot fi acordate în cadrul prezentului apel de proiecte		

OF poate solicita clarificări atunci când informațiile furnizate nu sunt suficient de clare și de complete pentru a permite o evaluare obiectivă a conformității administrative și a eligibilității cererii. Solicitantul trebuie să răspundă la notificarea din partea OF în cel mult 2 zile lucrătoare de la data primirii acesteia. Corespondența va avea loc pe platforma de aplicare. Vă rugăm să rețineți că Anexa 2a, Anexa 3 și Anexa 4 (dacă este cazul) nu pot fi solicitate în cazul în care lipsesc din cererea depusă.

! Important	În cazul unor neconcordanțe între sumele menționate în cererea de finanțare și cele incluse în bugetul proiectului (Anexa 2a), vor fi luate în considerare cele din bugetul proiectului. În cazul în care o cerere este depusă cu secțiuni care conțin secvențe de litere și/sau cifre neinteligibile, OF își rezervă dreptul de a le considera cereri nevalide și de a le exclude din procesul de evaluare.

Solicitanții vor fi notificați prin e-mail de îndată ce rezultatul evaluării conformității administrative și a eligibilității este disponibil în contul organizației lor.

Solicitanții pot **contesta decizia privind respectarea criteriilor administrative și de eligibilitate** în termen de **10 zile calendaristice** de la data notificării rezultatelor, la adresa apel5csf@fdsc.ro, după cum urmează:

- contestația va fi formulată în scris și va include motivul pentru care o astfel de solicitare este bine justificată;
- nu se pot depune documente noi în sprijinul cazului, iar conținutul cererii inițiale depuse nu poate fi modificat.

OF va lua în considerare numai contestațiile depuse de reprezentantul legal al Solicitantului sau de persoana împuternicită în numele acestuia. Decizia OF după contestație este definitivă și va fi comunicată Solicitantului în termen de **15 zile lucrătoare** de la primirea contestației. Ulterior, nu se mai poate formula nicio altă contestație cu privire la aceeași cerere.

7.3. Evaluarea tehnică și financiară

Cererile care îndeplinesc criteriile de conformitate administrativă și de eligibilitate vor intra în etapa de evaluare tehnică și financiară și vor fi punctate pe o scală de la 0 la 100 de către doi evaluatori imparțiali. Procesul de evaluare se desfășoară pe baza unor criterii specifice, fiecăruia fiindu-i atribuit un punctaj. Punctajul final al fiecărei aplicații se calculează ca medie aritmetică a punctajelor acordate de ambii evaluatori. Grila de evaluare tehnică și financiară este prezentată mai jos:

Dimensiuni și criterii de evaluare	**Scor maxim**	
	Granturi mici	**Granturi mari**
1. Relevanța și coerența proiectului	**40**	**35**
1.1. Proiectul demonstrează o contribuție clară la obiectivele Programului și ale Apelului, precum și la Outcome-urile și Output-urile predefinite; acesta integrează eficient abordarea propusă pentru proiecte și schimbările așteptate descrise în Ghidul Solicitanților	15	12
1.2. Problema/nevoia abordată este clar justificată/documentată cu date și strict aliniată la obiectivele apelului de proiecte	5	7
1.3. Proiectul abordează problema printr-o logică de intervenție clară și coerentă între obiective, activități și rezultate, demonstrând în același timp sinergii cu alte inițiative	10	8
1.4. Beneficiarii și celelalte grupuri țintă sunt clar identificați, cuantificați și relevanți pentru obiectivele apelului	10	8

2. Designul, metodologia și fezabilitatea proiectului	**40**	**30**
2.1. Obiectivele proiectului sunt specifice, măsurabile și realiste/realizabile prin activitățile propuse	10	4
2.2. Activitățile sunt suficient descrise, sunt fezabile și adecvate pentru beneficiari și alte grupuri țintă; metodele propuse sunt cele mai potrivite pentru a atinge rezultatele/schimbările așteptate, iar calendarul este realist	17	9
2.3. Proiectul demonstrează o abordare pe mai multe niveluri (integrând intervenția directă cu dezvoltarea capacității organizaționale), include un mecanism de monitorizare și de reacție rapidă și integrează egalitatea de gen, abordând în același timp intersecționalitatea acolo unde este relevant	N/A	6
2.4. Valorile țintă pentru indicatorii Programului sunt realiste și corelate cu activitățile propuse	5	4
2.5. Sunt identificate riscurile de implementare, iar măsurile de atenuare/ răspuns propuse sunt adecvate.	4	3
2.6. Proiectul propune o abordare eficientă și inovatoare a comunicării, care asigură vizibilitatea rezultatelor și respectă regulile de identitate vizuală ale Programului	4	4
3. Efectul de multiplicare și sustenabilitatea	**N/A**	**10**
3.1. Proiectul demonstrează potențialul de a genera o schimbare sistemică la nivel de sector sau de beneficiari/grupuri țintă și un efect de multiplicare dincolo de durata proiectului	N/A	6
3.2. Condițiile identificate și activitățile propuse vizează atingereascopului proiectului (inclusiv prin identificarea și generarea/atragerea surselor de finanțare necesare)	N/A	4
4. Bugetul proiectului	**10**	**10**
4.1. Bugetul este bine justificat, economic și corelat cu activitățile propuse	8	8
4.2. Bugetul este completat corect și respectă regulile Programului privind bugetarea și eligibilitatea costurilor	2	2
5. Solicitantul și Partenerii	**10**	**15**
5.1. Rolul Partenerului/Partenerilor în cadrul intervenției propuse, necesitatea și valoarea adăugată a parteneriatului sunt bine justificate	N/A	3
5.2. Prin parteneriatul propus, proiectul contribuie la consolidarea relațiilor bilaterale (proiecte cu Parteneri din Statele Donatoare)	N/A	2
5.3. Solicitantul și Partenerii (dacă este cazul) și echipa de proiect propusă au experiența*, expertiza, motivația și capacitatea necesare pentru implementarea proiectului **În cazul organizațiilor nou înființate sau fără experiență, se vor lua în considerare motivația și experiența echipei de proiect propuse*	5	5
5.4. Structura echipei de proiect este adecvată pentru implementarea proiectului (numărul de persoane implicate, roluri și responsabilități, management)	5	5
Total	**100**	**100**

! Important

În cazul în care un proiect primește **mai puțin de 25 de puncte la dimensiunea „Relevanța și coerența proiectului", acesta va fi exclus din evaluarea ulterioară.**
65 din 100 de puncte reprezintă punctajul minim necesar pentru ca fiecare cerere să fie selectată și recomandată pentru finanțare.

În cazul în **care diferența dintre punctajele acordate de cei doi experți este mai mare de 30%** din punctajul cel mai mare, cererea va fi evaluată de un al treilea evaluator imparțial și independent. Pentru clasamentul proiectelor se va utiliza punctajul total mediu al celor două punctaje cele mai apropiate.
Dacă punctajul acordat de un al treilea expert nu ar conduce în niciun fel la recomandarea cererii pentru finanțare, nu va fi numit un al treilea expert.

În cazul în care două cereri au același punctaj mediu, cea cu punctajul mai mare la dimensiunea de evaluare „Relevanța și coerența proiectului" va fi clasată mai sus. Dacă acest criteriu nu permite departajarea, clasamentul se va face, în ordine, pe baza următoarelor criterii: „Designul, metodologia și fezabilitatea proiectului"; „Bugetul proiectului" și „Solicitantul și Partenerii".

7.4. Comitetul de selecție

În urma evaluării tehnice și financiare, se va întocmi un clasament pe baza punctajelor medii acordate de evaluatori imparțiali.

Clasamentul va fi transmis de către OF unui **Comitet de selecție** format din experți independenți și reprezentanți ai Consorțiului OF cu expertiză și experiență relevante. În această etapă, reprezentanții FMO și ai Ambasadelor Statelor Donatoare în România sunt invitați ca observatori. De asemenea, reprezentanții instituțiilor relevante (ministere, agenții guvernamentale etc.) pot fi invitați în calitate de observatori.

Comitetul de selecție va examina clasamentul și recomandările formulate de evaluatori și va recomanda OF proiectele care să beneficieze de granturi, în limita sumei disponibile pentru Apelul de proiecte. **Comitetul de selecție** poate modifica clasamentul proiectelor în cazuri justificate.

Concluziile **Comitetului de selecție** pot include condiții, clarificări și o listă de rezervă cu propunerile de proiecte care sunt recomandate pentru a primi finanțare, dar care nu pot fi susținute la momentul luării deciziei din cauza lipsei de fonduri.

7.5. Comitetul de coordonare

Un **Comitet** de **coordonare** al Programului este responsabil de luarea deciziei finale privind selecția aplicațiilor. Comitetul de coordonare poate modifica decizia Comitetului de selecție în cazuri justificate. Dacă o astfel de modificare are ca rezultat respingerea unui proiect care altfel ar fi fost aprobat, Solicitantul în cauză va fi informat în scris cu privire la justificarea modificării.

Decizia Comitetului de coordonare este definitivă și nu poate fi contestată.

7.6. Anunțarea rezultatelor

Odată ce decizia finală este luată, rezultatul procesului de selecție, atât pentru Solicitanții selectați, cât și pentru cei respinși, va fi accesibil în contul organizației de pe platforma online (scorul mediu obținut pentru fiecare criteriu de evaluare și scorul mediu total al cererii lor). Solicitanții vor fi informați prin e-mail cu privire la faptul că rezultatele selecției sunt disponibile în contul organizației.

La cerere, Solicitanților respinși și Solicitanților ale căror cereri se află pe lista de rezervă li se vor furniza informații mai detaliate cu privire la evaluarea cererii lor. Solicitanții ale căror proiecte au fost propuse pentru finanțare vor fi informați printr-o scrisoare de selecție cu privire la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească pentru a semna Contractele de finanțare.

Lista finală a proiectelor selectate va fi încărcată pe site-ul al Programului numai după semnarea tuturor Contractelor de finanțare pentru apelul de proiecte.

7.7. Comitetul pentru reclamații

La nivelul Programului se înființează un **Comitet pentru reclamații** compus din trei membri. Obiectivul Comitetului pentru reclamații este de a oferi un mecanism accesibil, transparent și coerent prin care reclamanții să își poată exprima îngrijorările cu privire la o presupusă situație de gestionare defectuoasă la nivelul Programului.

Deciziile legate de conformitatea administrativă și verificarea eligibilității, precum și deciziile legate de procesul de selecție nu sunt supuse verificării de către Comitetul pentru reclamații.

8. ETAPA DE CONTRACTARE

Toți Solicitanții ale căror proiecte sunt selectate pentru finanțare vor primi o scrisoare de selecție în care sunt prezentați pașii următori necesari pentru încheierea Contractului. Operatorul de Fond va solicita, de asemenea, prezentarea unor documente specifice înainte de semnarea Contractului de finanțare.

! Important	**Toate Contractele de finanțare și documentele ulterioare elaborate în timpul implementării vor fi semnate cu o semnătură electronică calificată.** Solicitantul trebuie să se asigure că, la momentul semnării Contractului de finanțare, mandatele membrilor Consiliului Director sunt valabile, actualizate și înregistrate oficial în Registrul asociațiilor și fundațiilor și/sau în Registrul federațiilor, la instanța competentă. FO va evita semnarea oricărui Contract cu organizații ale căror mandate au expirat sau nu sunt înregistrate corespunzător. Aceste cerințe se aplică în mod egal Partenerilor (acolo unde este relevant, în funcție de forma lor juridică) la momentul semnării Acordurilor de parteneriat. Pentru detalii suplimentare privind valabilitatea și procedura de înregistrare a mandatelor în Registre, vă rugăm să consultați Legixplore.ONG pe platforma: https://crestem.ong/ro/legixplore.

Mai jos găsiți lista **documentelor necesare** pentru semnarea Contractului:

Pentru Solicitant	• Copie certificată conformă cu originalul a celui mai recent statut actualizat al organizației și a hotărârii judecătorești definitive corespunzătoare. În cazul în care nu este disponibilă o versiune consolidată a statutului, trebuie depuse copii certificate conforme cu originalul ale statutului inițial și ale tuturor modificărilor ulterioare, însoțite de hotărârea judecătorească definitivă corespunzătoare; • Un extras din Registrul asociațiilor și fundațiilor, în original, eliberat cu cel mult 90 de zile înainte de data depunerii acestuia la OF; • Situațiile financiare pentru ultimii trei ani – numai în cazul solicitanților de granturi mici; • Certificat de atestare fiscală valabil, în original, eliberat de Agenția Națională de Administrare Fiscală; • Certificat de cazier judiciar al organizației valabil, în original, eliberat de autoritățile competente; • Un extras de cont bancar sau o scrisoare oficială care să confirme că atât conturile în Euro, cât și cele în RON alocate proiectului sunt deținute de Solicitant și care să indice soldul inițial (se recomandă un sold inițial de 0 pentru ambele conturi);

	• Declarație de eligibilitate (conform formatului din Anexa 3), în original; OF își rezervă dreptul de a solicita Solicitantului orice tip de documente în sprijinul Declarației; • O copie a Acordului de parteneriat semnat de Solicitant cu Partenerul/Partenerii, în cazul proiectelor implementate în parteneriat; • Planul de comunicare (conform formatului furnizat de OF); • CV-urile tuturor membrilor echipei.
Pentru Partenerul/ Partenerii români, entități private fără scop lucrativ, inclusiv OSC (dacă este cazul)	• Un document emis de autoritatea competentă care să ateste personalitatea juridică, înregistrarea și statutul legal al entității. Pentru Partenerii OSC, o copie certificată conformă cu originalul a ultimului statut actualizat al organizației și a hotărârii judecătorești definitive corespunzătoare. În cazul în care nu este disponibilă o versiune consolidată a statutului, trebuie depuse copii certificate conforme cu originalul ale statutului inițial și ale tuturor modificărilor ulterioare, însoțite de hotărârea judecătorească definitivă corespunzătoare; • Un extras din Registrul asociațiilor și fundațiilor, în original, eliberat cu cel mult 90 de zile înainte de data depunerii acestuia la OF; • Certificat de atestare fiscală valabil, în original, eliberat de Agenția Națională de Administrare Fiscală; • Certificat de cazier judiciar al organizației, în original, eliberat de autoritățile competente; • Un extras de cont bancar sau o scrisoare oficială care să confirme că atât conturile în Euro, cât și cele în RON alocate proiectului sunt deținute de Partener(i) și care să indice soldul inițial (se recomandă un sold inițial de 0 pentru ambele conturi); • CV-urile tuturor membrilor echipei.
Pentru grupurile informale din România	• Declarație de eligibilitate pentru grupuri informale, semnată de reprezentatul desemnat al grupului, care confirmă că grupul intrunește criteriile de eligibilitate prevăzute la secțiunea 5.2 din Ghid; • O copie a unui document de identitate valid al reprezentantului desemnat care atestă reședința legală în Statul Beneficiar • Un document care confirma desemnarea reprezentantului grupului informal în scopul proiectului.
Pentru entitățile publice române (dacă este cazul)	• Documente/mențiuni care dovedesc personalitatea juridică a entității (după caz, versiunea actualizată la data depunerii a legii/regulamentului de funcționare/decretului/deciziei etc.) sau care indică numărul, data și denumirea actelor legislative publicate în Monitorul Oficial al României; • CV-urile tuturor membrilor echipei.
Pentru Partenerul (Partenerii) din Statele Donatoare/ Statele Beneficiare/ Statele care au o frontieră comună cu	• Documente traduse în limba română sau engleză (copie sau original) care atestă că sunt persoane juridice; • CV-urile tuturor membrilor echipei.

România (dacă este cazul)	

În cazul proiectelor care includ costuri legate de construcția, reconstrucția, renovarea sau reabilitarea imobilelor, vor fi solicitate următoarele documente: un extras actualizat de carte funciară (eliberat cu cel mult 90 de zile înainte de depunere) care să ateste dreptul de proprietate sau de folosință asupra clădirii pe întreaga durată a proiectului și cel puțin 5 ani după finalizarea acestuia; dacă proprietatea nu este înregistrată în cartea funciară, Solicitantul trebuie să furnizeze documente oficiale care să dovedească dreptul de proprietate sau de folosință asupra clădirii (de exemplu, act de proprietate, act administrativ, certificat de atestare fiscală etc.), însoțite de un plan cadastral sau de o descriere tehnică a proprietății. În plus, poate fi necesară o declarație privind menținerea scopului pentru care clădirea este reabilitată și orice alte documente care să susțină declarația, un deviz estimativ elaborat și aprobat în conformitate cu legislația în vigoare, autorizația de construire.

Pentru toate proiectele: pentru a dovedi îndeplinirea condițiilor de eligibilitate, pot fi solicitate documente suplimentare, dacă este cazul, în perioada precontractuală. Dacă Solicitantul îndeplinește toate cerințele incluse în scrisoare, OF va semna un Contract de finanțare cu Solicitantul, care va deveni apoi Promotorul Proiectului (PP) și va prelua coordonarea administrativă în timpul implementării

9. NORME APLICABILE PENTRU IMPLEMENTAREA PROIECTULUI

9.1. Raportare

Fiecare Promotor de Proiect are obligația de a transmite Operatorului de Fond următoarele tipuri de rapoarte:

Durata proiectului	**Raport Intermediar 1 (La luna 12)**	**Raport Intermediar 2 (La luna 24)**	**Raport Intermediar 3 (La luna 36)**	**Raport final (La finalul proiectului)**
4 – 9 luni	N/A	N/A	N/A	**În termen de 45 de zile calendaristice** de la sfârșitul perioadei de implementare
36 – 48 de luni	**În termen de 30 de zile calendaristice** de la sfârșitul lunii a 12-a (acoperă lunile 1–12)	**În termen de 30 de zile calendaristice** de la sfârșitul lunii a 24-a (acoperă lunile 13–24)	**În termen de 30 de zile calendaristice** de la sfârșitul lunii a 36-a (acoperă lunile 25–36)	**În termen de 45 de zile calendaristice** de la sfârșitul perioadei de implementare (acoperă lunile 37 până la sfârșit)

Rapoartele tehnice intermediare vor conține informații privind activitățile implementate și rezultatele obținute, precum și progresul înregistrat în atingerea valorilor țintă ale indicatorilor, sustenabilitatea etc.

Rapoartele financiare intermediare vor conține informații privind cheltuielile efectuate pentru implementarea proiectului de Promotorii de Proiecte și Parteneri în perioada de raportare.

Plățile intermediare sunt condiționate de prezentarea rapoartelor tehnice și financiare intermediare de către Promotorul Proiectului. Împreună cu rapoartele tehnice și financiare finale, acestea vor servi drept bază pentru calcularea soldului final al proiectului.

Cerințe privind raportul final:

- **Raportul tehnic:** trebuie să fie **cumulativ**, acoperind întreaga perioadă de implementare a proiectului. Totuși, acesta trebuie **să detalieze și să evidențieze** în mod specific **activitățile desfășurate în perioada finală neraportată**, rezumând în același timp realizările generale ale proiectului.
- **Raportul financiar:** trebuie să acopere **numai perioada rămasă care** nu a fost inclusă anterior în rapoartele intermediare în cazul proiectelor bazate pe granturi mari; în cazul proiectelor bazate pe granturi mici, raportul trebuie să acopere întreaga perioadă de implementare.

9.2. Proceduri de plată

Sistemul de plăți asigură un **flux financiar pozitiv** pentru proiecte, reducând în același timp la minimum riscurile legate de dificultățile sau imposibilitatea de a recupera sumele necheltuite de la Promotorii de Proiecte. Plățile către Promotorii de Proiecte se vor efectua în Euro (în conturile bancare în Euro dedicate proiectului, indicate de aceștia și menționate în Contractul de finanțare), iar raportarea se va face la cursul InforEuro[10] corespunzător lunii în care cheltuiala a fost angajată/facturată (de exemplu, data facturii, nu data plății efective).

Fiecare Promotor de Proiect are obligația de a deschide două conturi bancare dedicate pentru Contractul de finanțare pe care îl semnează cu OF, după cum urmează: un cont în Euro în care va primi plățile aferente Contractului de finanțare în Euro de la OF și un cont în monedă națională (RON) în care va transfera echivalentul în monedă națională al finanțării nerambursabile primite în contul în Euro. Ambele conturi vor fi indicate în Contractul de finanțare.

În cazul proiectelor implementate în parteneriat, fiecare Partener de proiect din România care gestionează orice sumă din grant are obligația de a deschide un cont dedicat în Euro în care va primi grantul de la Promotorul de Proiect și un cont dedicat în monedă națională (RON) pentru proiect.

Promotorii - și Partenerii de proiect din România trebuie să utilizeze contul bancar dedicat în RON pentru toate plățile legate de implementarea proiectului. Ca excepție, plata salariilor personalului care nu este alocat 100% proiectului și plata costurilor indirecte pot fi efectuate din contul general al organizației, cu obligația de a reconcilia transferurile între conturi până la sfârșitul lunii următoare celei în care au fost efectuate plățile.

În cazul proiectelor implementate în parteneriat cu entități a căror locație principală se află în afara României, se recomandă ca acești Parteneri să dețină două conturi dedicate proiectului: unul în Euro și celălalt în moneda națională (dacă aceasta este diferită de Euro). Aceștia pot decide să nu deschidă conturi dedicate. În ambele cazuri, Acordul de parteneriat trebuie să specifice contul/conturile Partenerului utilizate pentru proiect.

Plățile din grant către Promotorii de Proiecte pot lua forma unor plăți în avans, plăți intermediare (dacă este cazul) și a plății soldului final. Valoarea maximă a plății în avans, precum și numărul și valoarea plăților

[10] Rata InforEuro este publicată pe http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/index_en.cfm

intermediare vor fi diferențiate în funcție de durata proiectului și vor fi menționate în mod clar în Contractul de finanțare.

Tabelul de mai jos prezintă principalele modalități de plată aplicabile în cadrul CSF România, în funcție de durata proiectului:

Durata proiectului	Plată în avans	Numărul de plăți intermediare	Procentul plății intermediare	Procentul maxim al tranșei finale
Între 4 și 9 luni (inclusiv)	Până la 90%	N/A	N/A	Cel puțin 10%
Între 36 și 48 de luni (inclusiv)	Până la 30%	3 (trei)	20%	Cel puțin 10%

În cazul proiectelor care au fost evaluate ca prezentând un risc ridicat pentru Program[11] , OF poate lua o decizie justificată de modificare a schemei de plăți (reducerea prefinanțării sau, în mod excepțional, aplicarea unei scheme fără prefinanțare în cadrul căreia OF rambursează Promotorilor de Proiecte doar suma cheltuielilor din grant verificate de OF).

Modalitatea de plată nu se modifică în cazul prelungirii Contractelor de finanțare pe baza unui act adițional , cu excepția cazului în care se specifică altfel în respectivul act adițional. De regulă:

Reguli generale privind plățile		
Plata avansului	**Plăți intermediare**	**Plata finală / Rambursarea de către PP**
Plățile se efectuează de către OF în termen de **10 zile lucrătoare** de la data semnării Contractului de finanțare, cu excepția cazului în care în Contract a fost stabilită o dată ulterioară.	**Plățile** se efectuează de către OF în termen de **30 de zile lucrătoare** de la data primirii rapoartelor intermediare și a cererilor de plată.	**Plățile** se efectuează de către OF în termen de **10 zile lucrătoare** de la data acceptării de către OF a raportului final și a cererii de plată. **Rambursarea** se efectuează de către PP (în cazul unui sold negativ) în termen de **10 zile lucrătoare** de la data primirii notificării din partea OF cu privire la suma care trebuie rambursată.

9.3. Dovada cheltuielilor și audit

Pentru Promotorii de Proiecte și Partenerii români, un raport de audit nu va fi acceptat de OF ca dovadă suficientă a cheltuielilor implicate. Costurile efectuate de Promotorii de Proiect și de Partenerii de proiect vor fi justificate prin facturi achitate sau, alternativ, prin documente contabile cu valoare probatorie echivalentă. Costurile indirecte identificate în conformitate cu secțiunea 4.2 și alte rate forfetare nu trebuie să fie justificate prin documente justificative.

Un raport întocmit de un auditor independent, calificat să efectueze audituri legale ale contabilității documentelor, care să certifice că cheltuielile raportate sunt efectuate în conformitate cu regulile

[11] Aceasta se bazează pe o evaluare a riscurilor pregătită și documentată de către OF, luând în considerare, printre altele, experiența anterioară a Promotorului Proiectului și/sau capacitatea sa administrativă și financiară.

Programului, cu legislația națională și cu practicile contabile naționale relevante, va fi acceptat ca dovadă suficientă a cheltuielilor suportate pentru Partenerii de proiect a căror locație principală se află într-unul dintre Statele Donatoare sau pentru Partenerii de proiect care sunt organizații internaționale sau organisme sau agenții ale acestora.

FMO poate organiza audituri și verificări la fața locului pentru Program și proiecte, iar Consiliul de auditori al EFTA/Biroul Auditorului General al Norvegiei pot efectua audituri ale Programului și proiectelor.

10. DETALII DE CONTACT ȘI INFORMAȚII SUPLIMENTARE

Pe durata perioadei de depunere a propunerilor, OF va oferi sprijin potențialilor solicitanți prin sesiuni de informare, ateliere, helpdesk (prin e-mail, telefon sau întâlniri), precum și prin publicarea celor mai relevante întrebări frecvente. Întrebările legate de prezentul Apel de proiecte pot fi adresate de potențialii Solicitanți prin e-mail și/sau telefon cu cel puțin **7 zile lucrătoare înainte de data limită la:**

Pentru Apelul #5
Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi
Tel: 0040 728 316 311
E-mail: apel5csf@romacenter.ro
Persoană de contact: Radu Lăcătuș, Grants Specialist
Asistență tehnică pentru platforma de depunere a cererilor online: support@fdsc.ro
Website Program: www.eeacivilsocietyfund.ro

OF va transmite răspunsurile în termen de **5 zile lucrătoare** de la primirea întrebărilor și cu cel puțin două zile înainte de termenul limită.

Întrebările care pot fi relevante pentru alți solicitanți, împreună cu răspunsurile corespunzătoare, vor fi publicate periodic pe site-ul Programului.

Vă rugăm să verificați periodic site-ul Programului pentru informații actualizate privind prezentul Apel de proiecte sau viitoarele apeluri și evenimente.

ANEXE

Anexa 1 – Cererea de finanțare **/** Anexa 2a – Bugetul proiectului **/** Anexa 2b – Ghid de elaborare a bugetului **/** Anexa 3 – Declarație de eligibilitate **/** Anexa 4 – Declarație de parteneriat